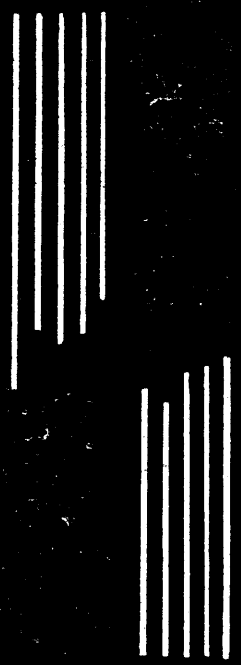

MUU SIKAL LEHT

1934

JAANUAR

1

Helikunstnike aadresse

Tallinna:

- Arder, A., konservat. lauluõpetaja, ooperilaulja, Toompuiestee 4—8.
 Einer, Hielmi, konservatooriumi lauluõpetaja „Estonia” teatrimaja, tel. 460-37.
 Franz, Erika, pianist, Kopli tn. 26—3.
 Hellat-Lemba, L., konservatooriumi lauluõpetaja, ooperilaulja, Imanta tn. 3—4, tel. 464-84.
 Kapp-Ruckteschel'i muusikakool, Vene tn. 16—6.
 Koch, Thekla, klaverisolist, saade, tunnid, Pilve tn. 6—9.
 Laan, Herbert, viulikunstnik, Tatari tn. 21-a—15.
 Lamp, Karl, cellokunstnik, tunnid, V. Patarei tn. 3—2.
 Lipand, Ella, konsertlaulja, häälesaadja, Raudtee tn. 66—9.
 Mohrfeldt-Viitol, H., konservatooriumi van. klaveriõpetaja, V. Tartu mnt. 12—11, tel. 455-97.
 Norman-Raudkats, E., Kaupmehe tn. 17—7.
 Palm, Rudolf, viulikunstnik, Raadio-Ringhääling.
 Tamm, Aino, Tallinna konservatooriumi lauluõpet., Tina tn. 23—20, tel. 302-40.
 Tenno Vironi, laulja ja lauluõpetaja, Jakobsoni tn. 4—7, tel. 447-78.
 Toomingas, Vold., muusikaõpetaja, koorijuht, Paldiski mnt. 42-b—6.
 Vaks, Julius, trompetist, konservat. van. õpetaja, Falkpargi tn. 18—7.

Klaveritööstus K. SAAR

LIIVALAIA TN. 33.
Telefon 457-01.

Soovitab
otse töökojast

PIANIINOSID,

mis kõlalt ja vastupidavuselt täieliselt võrdsed välismaa kuulsamate firmade omadega. Parimaks tõenduseks — ostud ja soovitused muusikatundjailt.

NIINA MURRIK-POLONSKY

klaveristuudio

Tallinn, Tõnismägi 7. Tel. 449-58.
Kõnetunnid 9—10 ja 4—6.

Ernesaks, Gustav, muusikaõpetaja, Lembitu 8-a—1.

Nõmme:

Böläu, Rita, konservatooriumi itaalia keele õpetaja, grupid ja eratunnid, Nõmme (Rahumäe), Raudtee tn. 10, tel. 520-45.
 Leemets, Vold., viiuli ja teoreetiliste ainete tunnid. Nõmme, Metsa tn. 12.

MUUSIKALEHE 1934. A. TELLIMISHIND:

E. Lauljate Liidu liikmeile — aastas	Kr. 2.—
Teistele	„ 2.25
Välismaale	„ 2.50

Tellimisi võtavad vastu kõik postiasutused.

Toimetuse ja talituse aadress: Tallinna, Lai tän. 7. * Telefon 431-82.

SISUKORD:

Prof. Juhan Aavik 50-aastane — Ed. Visnapuu.
 Mõningaid mälestusi Juhan Aavikust — R. Kull.
 Prof. Juhan Aaviku juubeliks — A. Vedro.
 Meie praeguse hümn algupärasest — E. M.
 Uusi arvamusid muusikalisusest — R. Tapa.

Prof. O. Ševčik † — J. Schröder.
 Inglise muusikaajakirjandusest — H. Sakaria.
 Meeskooride nurk.
 Ooper ja kontserdid.
 Tsigulinna segakoor 10-aastane — A. L.
 Mitmesugust, illustreeritud, naljad.

Järgmine „Muusikalehe“ nr. ilmub 20. veebruariks.

muusikaleht

PROFESSOR JUHAN AAVIK

PROF. JUHAN AAVIK 50-AASTANE.

Tänavu 29. jaanuaril saab 50-aastaseks prof. J. Aavik, keda meie oma muusikaelus näeme ühe kesksema kuju esindajana. Sama tähtpäevaga ta ühtlasi pühitseb 25 aastat kestnud tegevuse juubelit, mis laseb vaadata tagasi silmapaistvalt püsivale, mitmekesisele ja viljakale tööle.

Prof. J. Aaviku teeneid eesti helikunsti arendamises võime hinnata eriti kõrgelt seetõttu, et ta meile vaimsete väärtuste pakkumise kõrval annab ka rohkete kohustuste kandmise eeskuju. Rakendumiste piirid tema juures on viidud nende avarusteni, kus ei saa tõusta nõudmisi veelgi enamaks. Kõige aluseks aga jääb see tung, mis juhib tegevust meie kodumaa paremate tulevapäevade sihis.

Eesti avaliku muusikaelu teenistusse J. Aavik astus püsivalt 1911. aastal, kus ta oli omandanud kõrgema hariduse kahel erialal — trompetil (1907) ja kompositsioonis. Siis algas pidev ning tulemuslik töö Tartus. Mõningate vaheaegadega ta juhatas „Vanemuise” sümfooniaorkestrit kuni 1925. aastani, töötades ka mainitud seltsi osakonna laulukooriga. Sellesse perioodi kuulub orkestrimuusika käsitamise kõrguspunkt Tartus. Samuti anti J. Aaviku üldjuhtimisel „Vanemuises” kolme hooaja jooksul (alates 1914. a.) järjekindlalt kammermuusikat. Kui 1919. a. asutati kohapääl Eesti Helikunsti Seltsi osakond ning selle juures kutsuti ellu kõrgem muusikakool, siis ta sääl täitis vastutavaid ülesandeid esimehena ning direktorina. J. Aavik töötas väga laialdaselt ka pedagoogilisel alal üldhariduslikes õppeasutistes ja erateel; Tartus temale kuulusid veel kohustused üliõpilaskonna segakoori juhina 1921.—1925. a., kus ta siirdus tegut-

sema päälinna. Sama intensiivne töö jätkus edasi Tallinnas.

Juba aasta varem võttis J. Aavik vastu Estonia Muusika Osakonna koorijuhi koha. Nüüd ta aga astus ametisse „Estonia” ooperi- ning sümfooniaorkestri dirigendina ja konservatooriumi õppejõuna, millisel alal 1928. a. nimetati professoriks. Kui läinud aastal jäi vakantseks konservatooriumi direktori koht, valiti ta mainitud asutuse juhiks; „Estoniast” lahkudes jätkab ta aga tegutsemist osakonna kooriga ja töötab külalisena aeg-ajalt ka orkestrikontsertidel.

Prof. J. Aaviku puhul pole kaugeltki öeldud kõik, seda meie ei suudagi teha ühe kitsapiirilise kirjutisega. Mainime lühidalt ka ajakirjanduslikku ala, kus ta on avaldanud võrdlemisi õige tähelepanevat tegevust kunstielu hindavate ning arendavate artiklite autorina. Muu ajakirjanduse kõrval „Muusikaleht” võlgneb temale tänu juhtiva töö eest rea aastate jooksul. Selle kuukirja esimese toimetajana ta tegi kaasa sünni- ja alguseajad ning seisab jälle oma nõuga ja teoga raskuste ületamise juures. Ühtlasi prof. J. Aavik juba mitmendat puhku täidab Eesti Lauljate Liidu esimehe vastutusrikkaid kohuseid. Suured lauljate-mängijate hulgad tunnevad hästi oma esindajat nende pidustuste kaudu, kus neil oli õnn ühiselt tema taktikepi all avaldada ülevamaid ning paremaid tundeid.

Veel laialdasemad aga on sidemed rahvaga loomingu kaudu. Kes prof. J. Aavikuga pole puutunud kokku n. ö. palgest palgesse, see võis teisel käia käsikäes tema helitöodes avalduva vaimuga. Ja toodangut meie leiame rohkemal määral, kui to-

hiksime arvata umbkaudse kaalutluse järgi.

Käesoleva ajani J. Aaviku looming on kasvanud 40 opuseni, mis annavad välja ligi 300-numbrilise kogu. Esimene opus — klaverisonaat — kannab aastaarvu 1911. Eraldi tuleksid nimetada orkestritööd: sümfooniline poem „Püha hiis“, „Eesti rapsoodia“, „Kaks rahvaviisi“, „Välke süit e. r-v.“, „Pidulik marss“ ja süit „Laste

muude teaduslikku ilmet kandvate toimingutega. Tema sammud mitmel puhul tähendavad eesti muusika esindamist väljaspool kodumaa piire, nagu kontsertmatkad kooridega, propagandakirjutised ja muud vaimsete sidemete loomised.

Kõigele lisaks on prof. J. Aavik leidnud alati võimalusi töötada seltskonnas kaasa muusikaliste ürituste ning käimas olevate liikumiste juures. Ta tuleb alati välja kui

J. AAVIK OMA KUTSEKAASLASTE KESKEL 1919 a.

(Vasakult paremale: P. Süda, J. Aavik, R. Kull, M. Saar, A. Topman ja L. Neuman)

sõbrad”; kantaadid „Kodumaa” ning „Pühendus”; klaverile: sonaat, süit „Porkuni mälestused”, capriccio ja rida palasid rühmitustena. Vokaalselt alalt leidub kümme-kond soololaulu, 45 tööd segakoorile, 10 naiskoorile ja 15 meeskoorile. Koolidele kohaseid laule originaalidena ning säädetena koguneb ligi paarsada („Laste laul” I ja II, „Eesti laul”, „Jõululaulud”, „Leelo” anded j. m.); „Laste laul II” sisaldab 77 pala klaveri saatena. Ka puhkpillide orkestri tööd on esindatud mõne numbriga.

Veel näeme prof. J. Aavikut tegelemas leksikograafiliste ülesannete täitmisega ja

üks esimestest ja täidab võetud ülesandeid tõsise kohusetundega.

Praegu, kus juubilar oma paremasse küpsuse ajajärku jõudnult on suutnud pakuda juba nii palju suuri väärtusi, võime senises töös näha püsivamat kindlustust järgnevate aastate viljakuseks ja sügavalt harivaks tegevuseks. Meil kõikidel on hääroel tervitada prof. Juhan Aavikut tema pidulikul tähtpäeval kui eesti muusikaolu juhtivat meest ja ustavat rahva sõpra, kes kogu oma jõu annab pühenduseks kodumaa vaimsele õnnele.

Ed. Visnapuu.

MÕNINGAID MÄLESTUSI JUHAN AAVIKUST

Tema 50 a. sünnipäeva puhul

Ühel 1901. a. septembrikuu päeval, alates oma teist õppeaastat Peterburgi konservatooriumis, kuulsin kelleltki kaasõpilaselt, et ka sel sügisel „meie“ pere olevat jälle rohkenenud mõne „semljaku“ võrra. Kes ja kust pärit, — see jäi esialgselt veel uduseks, kuid niipalju teati, et üks katseeksameist läbitulnud poiss olnud pikakasvuline, kõhnavõitu, heledapäine ning võetud vastu prof. Vurm'i klassi; nõnda siis — trompetist. Kuna minu prof. Turner'i trombooniklass asus kõrvuti prof. Vurm'i klassiga ning õppetunnid olid ühel ja samal ajal, siis ei möödunud just palju päevi, kui juhtusin nägema prof. Vurm'i klassist väljuvat kedagi pikakasvulist kõhnavõitu helepääd, kel trompet kaenas. Eestlane võis ta küll olla, kuid narvakas mitte; see oli mulle kui narvakale igatahes selge.

Oma kahtlustuste lahendamiseks ei jäänud muud üle kui aga juure astuda ja küsida: „Kas eestlane või?“ Vastuseks sain vaikse, kuid selge eestikeelse: „Jah, muidugi!“

„No vaat', kui kena! Mina olen Kull, Narvast.“

„Mina Aavik, Holstrest.“

Nii me tutvusimegi.

Kuna minu toleaeagsed teadmised Eesti-maast piirdusid pääasjalikult vaid linnade nimetustega „Estljandskaja ja Lifljandskaja guberniates“, millede hulgas Holstrest ma senini veel polnud kuulnud, siis kujunes üsna loomulikuks, et mu sünnipärase uudishimu tõttu algasid meil kohe omavahelised küsimised-kostmised, millede väitel ikka enam ja enam selgus, et see vastne tutvus ei arenda ainult minu seniseid nigelaid teadmisi kodumaast, vaid muutub lausa sõpruseks, mis täidetud vastastikusest sümpaatiast ja soojusest.

Selles esimesest silmapilgust tekkinud sõpruses ja edaspidises seltskondlikus koostöös Peterburgi eestluse koondistes (karskusselts. „Ustavus“, Kristl. Noorm. S., Pet. Eesti Harid. S. oma mitmete osakondadega ja haruseltsidega) möödusidki meie ühised õppeaastad konservatooriumis, mis katkestusid vaid suviste vaheaegade läbi, kuid milledest ühe koguni veetsime koos Kaukasuses Želesnovodski koorordi orkestris, — Aavik trompetistina, mina tromboonistina.

Minu eemale jäämisega konservatooriumist (mille lõpetasin 1906. a. kevadel) muutusid meil omavahelised kokkupuuted küll veidi harvemaks, kuna meie ühine elutee nüüd pidi juba hargnema lahku; kuid jätkuvas seltskondlikus töös oli neid kokkupuuteid siiski küllaldaselt selleks, et väljakujunenud sõprust säilitada endises soojuses.

Nii kestis see 1911. a. kevadeni, mil Aavik lõplikult lahkus Peterburgist, olles selleks ajaks lõpetanud konservatooriumi kahel erialal (trompeti ja kompositsiooni klassid) ning asus Tartu, et saadud teadmisi ja oskusi rakendada tööle oma maa ja rahva kasuks-eduks.

1912. a. sügisel asusin ka mina tegevusse kodumaal Tallinna „Estonia“ teatri juures. Töötades nii ühel ja samal alal, kuigi Tallinn—Tartu vahemaaga lahutatult, jäi kontakt endiselt püsima, kas kirjateel, või tarbekorral ka isiklikult, mille tulemuseks oli vastastikune vahetumine: kord esines Aavik Tallinnas, kord mina jälle Tartus.

Päris tihe, n. ö. õlg-õlaline koostöö algas meil aga 1925. a. sügisest, kui Aavik vastava ettepaneku päale nõustus asuma tööle ka „Estonia“ juure. Selles tegevuses, mis

kestis kuni 1933. a. suveni (X üldlaulupidu kõigi oma eeltöödega kaasa arvatud) ja milline meil valitsevate kitsastest kitsamate olude tõttu juba oma iseloomu poolest on täis närvilisust ning pakitsevat ruttamist, avanes alles õieti võimalus näha J. Aavikut kui kuldaväärt kolleegi.

Oman seni veel kaunis tugevat mälu — pisi-asjus eriti — ometi, kui tuletan meele ammu möödunud aegu seoses praegustega, siis ei mäleta ainustki, ka kõige väiksemat juhist, mida võiks kaudseltki pidada mingisuguseks sel või muul põhjusel tekkinud arusaamatuseks Aaviku ja minu vahel.

Ja nii, nagu meie suhted olid tol ajal, nad püsivad ka tänini, mil sentimentaalse liialduseta tohiks in õelda, et ajamerre voolanud aastakümned meie sõprust ja hääd läbisaamist on aina süvendanud.

Kardan ainult, et pole ma ainus, kes seesuguse olukorraga tohib renommeerida, vaid vististi igauks, kes Aavikuga on puutunud kokku ükskõik millisel alal, peab paratamatult mõnma, et temaga vastollu sattuda mitte ei saa, olgu seks asjade käik ka kõige soodsam. Aaviku sõbralikult see iseloom, tolerantne lahkus ja distsiplineeritud tagasihoidlikkus ei võimalda seda.

Nüüd, mil Aavik Tallinna konservatooriumi direktorina astub 51-sse eluaastasse ja omab enda elutöö aktivas pääle kogemusrikka juhi oskuste veel teenete väärlist professori-tiitlit, loomingu alal tõhusat kogu soliidseft väärtuslikke kompositsioone orkestrile, klaverile, koorile ja soololaule, jääb ainult kõigest südamest soovida, et see energia, tolerantus ja hingeline õilsus püsiks temas lakkamatult, sest see on eesti muusika edaspidiseks arenguks hädavajaline — eriti veel praegusel ajal, mil masside ajutiselt ülemäärane labastumine ja lühi-nägelise pääliskaudsuse tendents kipub õilmitsema ning mida mõnelt poolt tahetakse õigustada n.-n. „eluläheduse” teooriatega.

Pole kerge niisuguses olukorras juhtida eesti muusikalaevukest läbi kitsa tee, mida palistavad aineliste kitsikuste kaljud ning asjatundmatute irisemiste liivaseljandikud.

Kuid kõik, kellel eesti muusika areng tõsiselt seisab südamel, ühinevad kindlasti sooviga, et prof. Aavikul õnnestuks see juhtiv tegevus, mida kindlustab tema senine raugemata töötahe ja sünnipärane intelligentsus kaaslaste vastaste kohtlemises.

R. Kull

J. AAVIK OMA KUTSEKAASLASTE KESKEL 1916 a.
(Vasakult paremale: esimene rida — A. Läte, J. Vihtol, A. Kapp; teine rida — A. Kalnin, J. Aavik, M. Saar ja L. Neuman)

PROF. JUHAN AAVIKU JUUBELIKS

29. jaanuaril s. a. täitub 50 aastat vaevalist, kuid samuti ka taevalist tööd meie nimekamal muusikategelasel ja komponistil prof. Juhan Aavikul.

Kui igat aastat võtta helitöö taktina, siis on viiekümne taktiline pala juba täiuslik sümfoonia osa. Üks jagu tervest eesti sümfooniast — ja ka suur osa Aaviku enda elusümfooniast. See sümfoonia ei jää lõpetamatuks; prof. Aavikul on veel küllalt elujõudu seda jätkata edasi samas vaimus. Nimelt vaimsus ongi, mis Aavikus kõidab. Temas tundub ehtsat eestlast, kes püüab purustada kõik õppetoolil külgepoogitud võõrvaimuse ahelad ja rühid edasi oma rahvuse suunas. Selle suuna valik ei olnud ehk oma-ajal kuigi tänuväärne, sest pooldajaid leidis käputäis heliloojaid ja väga kitsas ringkond intelligenti. Suurem osa oli imbutatud läbi võõrmuusikast ja need, kes teadlikult seisid vastu, püüdsid sumbutada igat katset rahvuslikul alal väljanaanemiseks; kel aga puudus igasugune teadvus, olid haohunnikuna kahe tule vahel.

Kaua läks aega selle haohunniku kuumendamiseks, ent jõudude lisanedes hakkas seegi leegitsema rahvusliku tule valgusel, kuna võõrtuli osutus kahvatumaks teise heleda leegi kõrval. See tuli ei ole veel täiuslik, kuid ta ei kustu, vaid kasvab. Aga ka seegi tuli on võimeline olema puhastustuleks; ta aitab vähemalt kõrvaldada võõrsuse, mis meile on üleliigne, mis meile on ebakohane.

Seesuguse tule üheks silmapaistvamaks algatajaks osutub prof. Juhan Aavik, ja selleks on ta ohverdanud 50 aastat oma elujõudu. Siinjuures tugeva joonena esineb omakasu püüdmatus. Tihti omavahelelistel jutuajamistel praegusest muusikalise elust ja selle reaalsemast küljest — tulutoovusest, ta avaldas imestust, et

praegust õppimist konservatooriumis kasvandike poolt kaalutakse tema praktilise külje seisukohast, kuna oma-ajal õppides ja vaeva nähes ei tulnud aga ettegi arutleda materjaalse külje üle, — et milleks töötada, mis tuleb pääle selle?

Aga ometi tuli see, mis tulema pidi:

kanget meest ei kõida kõied,
pea ei kinni rauda-paelad.

Ta tegutseb kõikjal: siin ta juhatab sümfooniast, siin laulukoori, sääl istub konservatooriumi roolis, teisel töötab kultuurilisi küsimusi käsitleval koosolekul, kodus loob; siin esineb Aavik laulu näol, sääl sümfoonia palana; siin lauldakse Aavikut, sääl mängitakse — kõik maa on täis teda.

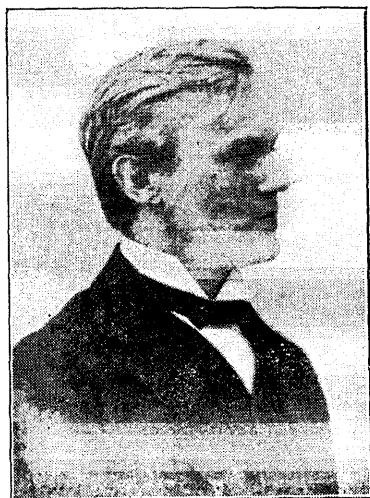
Elukäik on prof. Aavikul väga mitmekesine. 1911. a. asub elama Tartusse pääle Peterburgi konservatooriumi lõpetamist trompeti ja kompositsiooni aladel. Siin juhatab ta „Vanemuise“ sümfooniaorkestrit, üliõpilaste koori, mille asutamist tuleb pidada tema teeneks. Pääle selle veel on ta tegev ka teistes koorides. Töötab Tartu kõrg. muusikakooli direktori kohal kuni 1925. a., mil asub Tallinna „Estonia“ teatri muusikadirektorina, orkestri- ja koorijuhina ja konservatooriumi õppejõuna. 1930. a., pääle dir. J. Tamme surma, valitakse prof. Aavik Tallinna konservatooriumi direktoriks.

Ühes 50 a. sünnipäevaga langeb kokku ka prof. J. Aaviku 25 tegevuseaasta, mille tõttu tuleb võtta käesolevat tähtpäeva kahekordse juubelina.

Soovime siis juubilarile parimat elukäiku just nüüd, kus ta on jõudnud elukõrgustikele igas suhtes, nii kogemustus kui meisterlikkuses, ja et ta oma kõrgest vaatepunktist juhtivana tooks palju kasu meie noorele rahvusmuusikale ning muusikakultuurile.

A. Vedro.

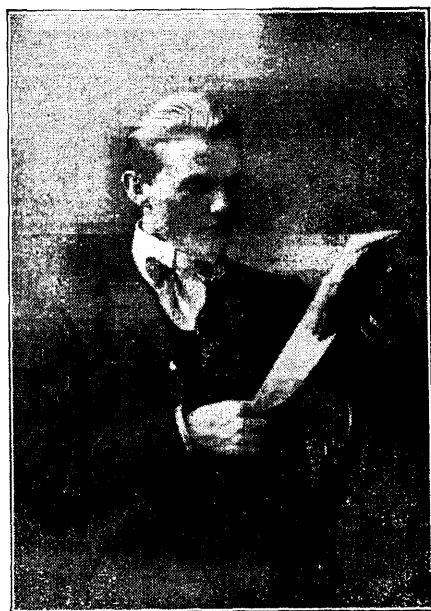
PILTE JUHAN AAVIKUST

JUHAN AAVIK 1914 a.

J. AAVIK PETERBURGI KONSERVATOORIUMI ASTUDES 1901 a.

J. AAVIK KONSERVATOORIUMI ÕPILASENA
1908 a.

J. AAVIK VIII RÜGEMENDI ORKESTRI-
JUHINA EESTI SÕJAVÄES 1919. a.

MEIE PRAEGUSE RIIGIHÜMNI ALGUPÄRAST

E. M.

Viimaseil aastail on asjatundjate ringkonnis kuulda olnud nurinat meie hümnikohta. Mispärast peame leppima soomlastega ühise hümniga, mille sõnadki pole päris iseseisvalt loodud, vaid ilmselt kirjutatud vastava J. Runeberg'i luuletuse mõjutusel. Soome mõju on paiguti isegi nii tugev, et eestlasele jääb üks sõna täiesti arusaamatuks, näiteks sõna „tääl” (mõnes raamatus ka „teal”). Olen huvi pärast küsinud selle sõna tähendust ka keskkooli eesti keele õpetajalt, kellest nii mitmedki on jätnud vastuse võlgu. Kuid suurimat rahulolematust tekitab küsimus, mispärast meie riigihümn peab väga sarnane olema ühe üldtuntud saksa joomalauluga.

Hümni autor, soome muusika isa Fredrik Pacius (1809—1891) oli teatavasti pärit Hamburgist, Louis Spohr'i õpilane. Elas noorena Stokholmis, kust ta kutsuti 1834. a. muusikaõpetajaks Helsingi. Aas-

tate vältel ta võis väliselt küll soomlastuda, kuid kõrvus jäid helisema surmani vanaid lõbusad lood endiselt isamaalt, Saksast.

Prof. H. Klemetti kirjutab selles asjas „Suomen musiikilehti's” muuseas, et kui Suomen Laulu meeskoor 1901. a. oma kontsertmatkal Saksas laulis mingisugusel puhul Soome riigihümni, tähendati pärast koorijuhile, et see tuletab sakslastele meele üht nende koosviibimise laulu, mille sõnadeks on — eestipäraselt võetuna, midagi „Läksin mina, läksin mina läbi küla tänava” taolist. Järgmistel esinemistel ei julgenud kontsertandid enam laulda hümnit, vaid selle asemel kasutati „Suomen laulu”. Prof. Klemetti avaldab samas ka tolle saksa laulu eraldi ja kõrvuti Soome riigihümniga. Toome siin nende paralleeli, millest nähtub, et hümn on kopeeritud „Papsiti” nimelise laulu kolmanda ja neljanda fraasi järgi:

The image displays a musical score for the beginning of the national anthem. It consists of two systems of staves. The first system has a vocal line on a treble clef staff and a piano accompaniment on a grand staff (treble and bass clefs). The second system continues the vocal line and piano accompaniment. The music is in 3/4 time and begins with a treble clef and a common time signature (C). The vocal line starts with a quarter note G4, followed by quarter notes A4, B4, and C5. The piano accompaniment starts with a quarter note G3, followed by quarter notes A3, B3, and C4. The score continues with various rhythmic patterns and melodic lines for both parts.

Nõnda siis „Papsti” muudatused on päris väikesed, nii tühised, et ainult rütm ehk takistab seda segamast meie hümniga.

Prof. Klemetti'le on vastanud Berliinist prof. dr. Johannes Wolf, et viis esmakordselt esines trükituna Serig'i kogus „Auswahl deutscher Lieder” 2. trükk a. 1827 Symanski' lauluna „Lob des deutschen Mannes”. Kuid selle laulu selgeid sümptomeid on ilmunud Saksas juba varemgi —

a. 1780 ja a. 1803. Nõnda siis näib, et Pacius on võinud tunda toda rõõmuküllast „paavstilaulu”, vahest isegi noormehena tõmbas seda kaasa. Prof. H. Klemetti lõpetab oma artikli järgmistega sõnadega:

„... kas sarnadus niisuguse viisiga, nagu seda on „Der Papst lebt herrlich in der Welt” ei sega teataval määral meie riigihümni mõju.”

Mis meil Eestis arvatakse selle kohta?

UUSI ARVAMUSI MUUSIKALISUSEST *)

R. Taba

Muusika, sõna tänapäeva mõttes, on ala, millega tegutsemise suhtes on kujunenud rida kindlaid veendeid ja seisukohti, mida viimasel ajal on hakatud hindama ümber süveneva uurimise tagajärjel. Tehnilised uudised instrumentaalsel alal on sooritanud rea konkreetseid uuendussamme, ja nendega kaasas peab käima loomulikult ka vastuvõtte ning väljendusvõimaluste laiendamine.

Osa rahvast elab praegu isoleeritult neist hüvanguist, mida pakub muusika temast arusaajale — muusikalisele inimesele. See osa kuulub ebamuusikaliste hulka ja sageli seda ainult väärhinnangu tõttu. Neisse on sisendatud varajases lapseas kooli või kodu kaudu teadmised, et nad pole suutelised tajuma muusikalist väljendust; koolis neid isoleeritakse laulutundidel kui laulu „segajaid” ja lastakse istuda töötult teiste tegevuse ajal. Need veended süvenevad inimese kasvades, ja tal kaob täieliselt usk enda muusikalistesse võimetesse, kuigi hinnangud, nagu juba tähendasin, on suurelt osalt ekslikud ja pinnapäälised.

Selles mõttes peaks huvitama muusikasõpra Heinrich Jacoby' väited tuhandete katsete tulemusena muusikaliste ja ebamuusikaliste inimeste suhtes.

*

Kui lapsel tekib raskusi kas kõndimavõi rääkima õppimisel, siis lähedalolijad katsuvad leida takistuse põhjusi. Et takistus seejuures pidurdab elementaarsemaid funktsioone, on arusaadav nii kui seegi, et iga normaalse inimese räägib ja kõnnib. Samuti on selge, et tuleb kasutada kõiki vahendeid takistuse kõrvaldamiseks.

Ei saa aga inimene vabalt joonistada, laulda, tantsida, voolida, ei suuda ta õppi-

da võõraid keeli või matemaatikat, siis ütleme kohe, et ta on „andetu”. Meie rahuldume teadmiselega, et ta ei „suuda” neid asju õppida.

Maksvusel olevate kontrollimata otsustega mõistetakse tegelikult valesti latentseid võimeid, mis sageli võivad olla isegi haruldased. Meie nimetame „sündinud” andetuiks inimesi, kes ei saa oma suutmisi avaldada pidurdavate takistuste tõttu, mida siiski võib kõrvaldada, olles selles teadlik.

Kui predikaat „andetu” tähendaks mingit võimete-skaala järjekorda, ei oleks see nimetus midagi halvemat ega paremat igast teistest tavalisest õppeaine hinnangust. Jääb ju igal võimalus sellest saada lahti, kellel jätkub püsivust ja taht: teinekord rohkem püüda ning ongi parem hinnang tunnistusel. Aga otsus „andetu” tähendab tõeliselt midagi muud! Selle mõistega väljendatakse mingi võime puudumist, mille omandamine osutub täiesti teostamatuks. Ja kuidas saadaksegi niisugusel korral edaspidi paremat tunnistust ning suudetakse paremini õppida? Jatkub küllalt sellise hinnangu puhul mõnest ebaõnnestumisest, et kaotada püüet ja meelekindlust.

Teadmine, et oled „andetu”, halvab niigi kõikuvat eneseusku veelgi. Sageli seetõttu, samuti ka teadmatult, produtseeritakse iga sümptoom süstemaatiliselt, sest ta on ju „andetu”. Ja selliste hädaohtlike mõjude survel peavad arusaadavalt jääma alla andeväärtused.

*) Heinrich Jacoby: „Muss es Unmusikalische geben?” ainetel.

Et tundmatute takistuste kõrvaldamise puhul positiivsete võimaluste juures arvesse tulevad ka negatiivsed asjaolud, siis ei ole imeks panna, et meie vähe teame tasemest, milleni ulatub kellegi väljendusvõime.

Sama grotesksed suhtumised on kujunenud ka kunstide vallas. Sää! näeme „iseenesest mõistetavalt võimatuna” seda, mis osutub täiesti võimalikuks. Sää! hindame annetena tihti vaid „tuntud” nimesid, kes meie lähedases kultuuriringis puutuvad silma. Tegelikult on aga nii, et see, mida oleme harjunud nägema inimeste harilike võimete väljendusena, seisab sageli kaugel sellest, mida nad suudaksid väljendada ja mida võiksim e oodata.

Üksikute võimete erilise rõhutamisega, samuti sellega, mida igaüks suudaks, loome piimliku atmosfääri, kus kahtlased või n. n. andetud jäävadki andetuiks. Niisugune atmosfäär võimaldab vahenditult lugematute takistuste püsimist. Isegi näiline loomulike takistuste konserveerimine võimaldub sellega. Ja milline ärritus ning võimalus neurootikale peitub ümbritsevas olustikus näha endid teovõimetuna?

Ag a niipea, kui saadakse teadlikkuse andekuse ebaõiges hinnangus traditsioonide järele, leitakse sellest vabanemise võimalused. Tuleb aga enne seda harjuda mõttega, et andetust peavad kandma oma ürgpõhjused, milliste kõrvaldamine ei ole alati võimatu.

Need põhjendused, mis väljenduvad „andetute” äratitlemises, kõik väljapääsu võimalused ja arvamisend suutmise või mittesuutmise kohta, kõik olevad vahekorrad, kõik juhused ja nende tundmatud motiivid tulevad uurida enne, kui otsustada inimese võimeid.

Ka tuleb mõelda sellele, milliseid põhjendusi ja nõudeid püstitab ühiskond „andekuse” määramisel. Palju harilikke küsimusi, mis olid õiged minevikus arenemisetappide suhtes, osutuvad tänapäeval valedeks. Kõik näiliselt „iseenesest mõistetav” meie kujutluses ja selle väljendamisest, nii siis ka igasugune kunstiküsimus, peab kujunema uueks probleemiks.

Alltoodud näide muusikast selgitagu, millised tulemused on niisugusel katsumisel, uurimisel praktilises psühholoogias ja pedagoogilises töös. Näites esitatud väited ei ole maksivad mitte ainult muusika suhtes, vaid sellega haaratakse ka teisi kunstialasid, ent muusikas väljenduvad need momendid erilise drastilisusega.

*

Enne asja analüüsimisele asumist tuleb määrata kindlaks, mida siin mõista muusi-

ka all, et siis otsustada, millal ja kes on „muusikaline” või „ebamuusikaline”. Väga mitmekesiseist ja üksteisest erinevaist muusikalistest väljendustest tuleb erilisel rõhutada kõlalisi. Olgu seekordseks vaatlusalaks vaid muusikaline väljendus ja mõju (vastuvõtt). Kõik muu: väljendusviisid, side sõnaga ja värviga, liikumisega, ideega, tantsuga jne. jäägu kõrvale.

Muusika tunnusena jätkub vähesest: kindlas korras mitu üksteisele järgnevat heli — vähemalt kaks — annavad muusika. Ühel helil, harmoonilisel intervallil, kõlagu ta kui ilusasti, ei ole midagi ühist muusikaga. Muusika all käesolevas artiklis mõistetakse helide järgnevuse resultaati. Seepärast on täiesti asjatu määrata muusikalisust üksikute toonide tabamise järele või loota erilist muusika-andi absoluutse kuulmise olemasolu puhul. Ka helide kõlalaadi ja kvaliteedi tundmine ei ütle suurt muusikalisuse kohta.

Muusikalisuse omapärane mõju ei lähtu mitte kõlast endast, s. o. muusika „ainest”, vaid helide sidumise ja paigaloleku vaheldumisest. Tundmuste voolavus, mille tekitab katsealuses helide kuulmine (näit. meeldivus või ebameeldivus, armastus või põlgamine), tuleb siin võtta aluseks. Seda nõuab meilt alati muusika kui tundege tajutav par excellence ja meie sageli harjumata distsipliiniga nähe.

Suure segaduse toob asjaolu, et meie paigutame muusika ääretustega kunstide hulka, mis raskendab teatava aine piiritlemist. Harjumus muusikat identifitseerida kunstiga ongi andnud aluse muusika mõistele tavalises tähenduses. Nii mõtlebki igaüks muusika puhul kõige enne „kunstist” ja siis tahtmatult millestki „iseäralisest” ja „kõrgemast”, mittetavalisest.

„Millegi kõrgema”, „iseäralise” kujutlusest tulebki alata päale. Arvamus, et iga inimene ei pääse muusikale lähedale, jääks sel puhul küsitavaks. Ei ole midagi tihedamalt seotud kui see, et loetakse ennast mõne katse ebaõnnestumisel nende hulka, kelle ees on suletud „kõrgem” ja „iseäraline”. Puudub siinjuures eneseusaldus, siis lisanduvad „kõrgema kunstiga” tegutsedes kindlasti paljud ebaõnnestumised ning suuremal määral, kui võttes käsitledavat kunsti igapäevase tööna. Ma ei taha siin muusikat kui kunsti võtta igapäevaseks, vaid tahan viidata sellele, et muusikale lähenemise tee sulgub paljudel, kui temale liginetakse teatavate kalduvuste mõõdupuuga, mis on veel kindlaks tegemata.

Kui suudame selgitada need vahekorrad, siis jäävad tingimata hõredamaks „eba-

muusikaliste" read. Sageli petetakse endid ja teisi sellega, kui räägitakse kriitika omaseks saanud arvamustest, et on olemas eriline muusikaline kuulumine, mis puudub mitte-muusikalisel inimesel. Ei ole võõrad ütelsed: „Mina armastan väga muusikat, kuid mul puudub muusikaline kõrv.” Seejuures aga kasutab sama „ebamuusikaline” inimene oma „ebamuusikalisi” kõrvu väga edukalt müra ja kõla (muusikalise) eraldamiseks! Ta tajub, otustab muljete üle, mis tulevad helide valast, ta tunneb ja eraldab tuttavaid hääli, ta ei jookse millalgi siis ust avama, kui heliseb telefonikell jne., aga tegeledes muusikaga arvab ta mitte midagi suutvat korra saata oma „ebamuusikaliseses”. Ometi ta igapäevases elus märkamatu tegeleb muusikaga vahest rohkemgi, kui see on tarviline tema muusikalises määramisel.

Tuleb isegi imestada, et inimese terve mõistus sisendab endasse veende, et tal puudub mingi „anne”. Õigem oleks ehk küsida, miks üldse igapäev korralikult töötav funktsioon siis lakkab, kui sama hariliku funktsiooni käsitlusse tuleb muusika ehk õigemini — kunst. Viimase küsimusega saab seda asja siiski käsitada pehmemalt.

„Ebamuusikalist” ei saa kohelda senisest vaatepunktist lähtudes nii, et tal puudub vastav meel, vaid kõne alla tulevad ainult takistused, mis pidurdavad vastavate meelte tegevust. Nende otsimisel puutume kokku nähetega, milliseid ei leia „muusikaliste” juures. Need eellood ja nende põhjused eksisteerivad teadmatult „ebamuusikalises” inimeses, kuna „muusikalises” isikus nad eemalduvad iseenesest mõistetavalt.

Katsed ja vaatlused neil põhimõtteil suunivad muusikalist kasvatust juhtima teisale: vähe suutev võime ei sõltu nii palju puuduvast funktsioneerimise võimest, kui funktsioneerimise valemisolekust; ko-handamine drilli, asjatute harjutuste ja halva meetodiga oleks täiesti vale. Mida lähemale igapäeva elule suudame tuua n. n. „millegi kõrgema”, mida julgemalt hindame oma „kunstivõimeid”, seda kindlamalt suudame määrata igasuguse väljenduse või vastuvõtu võime.

Et muusika esijoones oleks inimese primitiivseid ja üldiseid väljendusvahendeid, tuleks kõne alla vahete vahel ja harva. Sellele räägib vastu harilik muusikatarve ja igapäine inimeste suhtumine temasse. Ja tänapäeva muusikaline tegevus piirdub ka vaid loominguga ning selle vastuvõtuga (kuulamisesega). Seejuures aga tuleb jär-

jest läheneda sellele, et muusikat käsitaks nagu teisigi igapäevaseid väljendusvahendeid: keelt, liigutusi või midagi muud. See annaks võimaluse takistuste allikad avada nii laialt, et kaoksid ära „ebamuusikalised”. Seni on vaadeldud „muusikalisi” inimesi — võrreldes „ebamuusikalistega” — kui eelistatumaid ja andekamaid. Et hoiduda eksiarvamusest ja valehinnangust, ei võiks lauset „et kaoksid ära „ebamuusikalised” lasta pöörduda vastupidiseks — „et kõik inimesed on „muusikalised”! Tuleb harjuda sellega, et näeksime nii hästi väljenduse kui ka vastuvõtu võimet kui probleemi muusikalises ning ebamuusikalises seisukohast. See ei ole mõne „teoreetilise” selguse nõudmine ega võitlus mingi mõtte või arvamuse vahel, sest takistused, mille sunnil näib inimene ebamuusikalisesena, on võidetavad — ütleb Heinrich Jacoby. Ta on katsetanud selle kinnituseks enama kui tuhande inimesega igasuguses vanuses ja rahvusest ning leidnud, et kõik need juhud kinnitavad (väljaarvatud rasked patoloogilised) peaaegu täielikku ebamuusikaliste inimeste puudumist.

„Ebamuusikaline” olemine, pigemini näiv olemine, väljendub kui andepuudus, mida võiks võrrelda konstitutsioonilise, parandamatu haigusega. „Ebamuusikalises” haigus on siiski ravitav niipea, kui avanevad ta ürgpõhjused, hingelised vead, nende tekitajad ja kui osatakse käituda haigega vastavalt pedagoogilisel põhimõtteil. Seejuures ei tohi unustada, et väga paljud takistused võivad näida petlikult kehalistena — orgaanilistena. Muudame oma suhtumist „haigesse”, siis peaaegu alati ja iga inimese juures avanevad peidetud muusikalised väljenduse ja vastuvõtu võimed, ning vabastades võib neid arendada kitsendusteta muusika alal. „Ebamuusikalisi” harilikus mõttes on peaaegu sama vähe kui terveid inimesi, kes ei suuda käia, jooksta, rääkida, kirjutada või arvutada.

Et kartlikud ja hinnutatud lapsed kui ka täiskasvanud kogelevad, eksivad kõneldes, et vahest hirmutatul kõnelemine lakkab, et ebakindlad, õnnetud kõikjal komistuvad, algavad asjade kohtlemist vastupidiselt ja sageli jätavad pooleli alatud töid, on tingitud märkamatu vastuvõtmisest, nägemataist eellugudest ja kompleksidest.

Ka ebamuusikalises ei ole tihti muud, kui hirmu ja ebakindluse sünnitus. Kõige õigem talitusviis on siin otsekohe kas tooni kõrguse ebatäpse tabamise, meloodia meelestmineku või hääle „kinnijäämise” puhul otsida nende tekkimise õiget põhjust. Seni on käsitatud ja käsitatakse praegugi

veel muusikalisuse kindlaks määramise puhul asja kui tegutsemist „kunstiga, millegi kõrgemaga”, ja nii leitakse varstigi „andepuuduse” tundemärke. Selline vale diagnoos loob katsealuses vapustusi, kahtlusi, ning sageli nad toimivad vastupidiste situatsioonide ilmnemisel äraütlevalt, aga hoopis mitte nendel alustel, mis põhjustasid esialgse väärarvamise. Nii juhivad eksiirvarvamised, mis ei põhjene sugugi õigeil

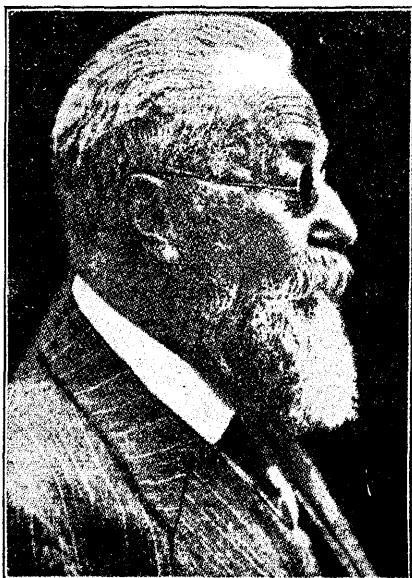
argumentidel, mingile väärkonsekventsele, mida hiljem on parandada raske.

Kõigest eeltoodust, mille kaudu üks ehk teine paistab „ebamuusikalisena”, näeme psüühiliste takistuste pääosa, mis on siiski võidetavad. Ja mida rohkem oskusi omatakse nende kõrvaldamiseks, seda rohkem leidub „andekaid” muusikas kui ka teistel aladel.

Järgneb.

Prof. O. ŠEVČIK †

J. Schröder

OTTAKAR ŠEVČIK.

Käesoleva aasta jaanuari 18. kuupäeval suri Pisek'is ilmakuulus tšehhi viiuliprofessor Ottakar Ševčík.

Tema isa, õpetaja ning koorijuht, oli haritud muusik. Ta juhtis oma 22. märtsil Horaždovicis sündinud poja juba varajases nooruses muusika juure. Kuid mitte ükski see ei äratanud andelise lapse hinge. Isa kasvas üles tšehhi rahvuslike eesvõitlejate idealides, ning isakodu atmosfäär tungis suure eetilise tõsidusega Ottakari südamesse. Poisikese huvid kaldusid viiulimuusika sihis. Isa andis temale nõusoleku Praaha konservatooriumi astumi-

seks, kuid säält tulid vastuvõtuks takistused „väheste võimete” tõttu. Alles neljandal katsel 1866. aastal pääsis ta sinna õppima krahv A. Nostitz'i soovitusel. Nelja aasta pärast lõpetas Ševčík stuudiumi kui väljapaistev viiulivirtuoos.

Ševčík arendas ennast Smetona-perioodil. Aastad 1870—75 kujunesid rännakuteks. Noore juurdlejana ning alati töötajana (võis harjutada kuni 12 tundi päevas) ta oli solistik ja kontsertmeisteriks Salzburgi „Mozarteumis”, B. Smetana' juhatusel Praaha teatris ning edasi Viini ja Harkovi ooperites. Viimaselt kohalt lahkudes ta võttis ette kontsertmatka Venemaa linnadesse, kus temale tehti Kiievis ettepaneku astuda säälse konservatooriumi õppejõuks.

Sellest ajast alates arendas ta end laialdes mõtudes. 1883. a. ilmus esimene pedagoogiline töö „Viiulitehnika kool”. 1892. a. kutsus dir. A. Benevitz tema Praaha konservatooriumi, kus ta juhatas viiuliklassi kuni 1906. a. Viimase 15 aasta jooksul töötas ta oma süsteemi välja kõigis varjundites, tõestades seda praktiliselt silmapaistvate viiulivirtuooside kasvatamise läbi — Jan Kubelik'iga eesotsas. Tema nimi kujunes ilmakuulsaks, ja Praaha muutus viuldajate tsentrumiks.

Aastal 1906 pani Ševčík professuuri maha haiguse tõttu; 1909. a. võttis ta vastu koha Viini Muusika-akadeemias, mis oli esimeseks meisterkooliks Euroopas. Ševčík'i intensiivne tegevuse ring kasvas ka siin. Pärast ilmasõda ta pöördus tagasi Praahasse ja juhatas enda poolt asutatud meisterklassi konservatooriumi juures. Ka see aeg on rikas lõpetajatest. Aga idealisti Ševčík'i tegevust pidurdavad organisatsioonilised puudused riigistatud konservatooriumis. Aastal 1921 ja 1923 ta võttis ette kaks pedagoogilist matka Ameeris-

kasse; 1925. a. saadik elas Pisek'is, kus ühtlasi asus kõrgeim viiulimängu kool. Sääal ta kogus enda ümber valitud õpilasi ja töötas demokraatlikus vaimus. Hingelisest värskusest annab tunnistust teine matk 1931. a. Ameerikasse, kus ta Bostonis pühitses oma 80-ndat sünnipäeva. Ka kõrge vanadus ei nõrgendanud tema tegevust; ta mõtles, kasvatas ja löi edasi.

Ševčik'i töö areneb kolmes suunas: praktilises kasvatavas, teaduslikus teoreetilises ja kunstilises. Oma kogemused ta mahutas kolme suurejoonelise süsteemi, kus uute vaatepunktide kohaselt ammutatakse, meetodiliselt sorteeritakse ja sulatatakse kokku üks suur viiulimängu ning ettekande teadus. Esimese garnituuri moodustab „Viiulitehnika kool” — op. 1, 2, 3, 6, 7, 8; see süsteem viidi sisse kõigisse konservatooriumidesse. Teine kogu on 14-vihuline töö „Uus intonatsioonikool harmoonilisel alusel”, op. 11. Kolmandana esineb „Viiuli ettekande-kool meloodilisel

alusel”, op. 16, kahes jaos ja 24 vihus. See on viiuli meistermängu kaanon.

Kui Ševčik pühitses oma pedagoogilise tegevuse 40-a. juubelit, haaras ta kinni julgest mõttest, anda välja üht juhtivat teost klassilise ja romantilise repertuaari alal oma tehnilises ning tõlgitsevas käsitluses. Nii kujunesid opused 17—21, Vienniavski', Brahms'i, Paganini', Mendelssohn'i j. t. tööde interpretatsioonid, mis äratavad laialdast tähelepanu. Ka iseseisvaid kompositsioone on andnud Ševčik, nii näit. „Cehhi tantsud ja laulud”.

Ševčik'i suurt geeniust kuulutavad õpilased, moodustades elava pildi ja monumendi. Meister on kasvatanud ja koolitanud 1500 kunstnikust koosneva väe päritoluga peaaegu kõikidest rahvustest, riikidest ja ilmajagudest. Need ühes oma järglastega sügavas austuses tunnustavad üht cehhi kantori poega kui oma vaimset isa, kelle nimi ühel eppohhil vajutas end helendades mällu.

INGLISE MUUSIKAAJAKIRJANDUSEST

H. Sakaria

Muusikategelasile ja -harrastajale, kes oma teadmisi ja oskusi helikunsti alal püsivalt tahavad täiendada ja edasi arendada, esineb muusikaaajakirjandus esmajärgulise informatsiooni allikana, asendamata juhisenä.

Seega on selge, et kodumaa perioodilise muusikakirjanduse lisana tähtsat kohta iga muusikasõbra või muusiku raamatukogus evib ka välismaa ajakirjandus. Nii saksa, prantsuse, itaalia, inglise j. m. keeles ilmub praegu suurepäraseid, mitte ülikalleid muusikaaajakirju, mida julgesti võib soovitada igale kirjanduse tarvitajale.

Kuna saksa muusikaaajakirjandus meie maal on kaunis levinud, osutub paraku teiste rahvaste muusikaaajakirjandus peaaegu „tundmatuks maaks”, osalt keeleoskuslikel põhjustel, teataval määral aga ka puuduliku informatsiooni tõttu.

Ent, näiteks, inglise muusikaaajakirjandus ei ole meie hinnalt kunagi varemalt nii olnud kättesaadav kui praegu.

Prantsuse parim, tuumakaim ja mitmekülgsem muusikaaajakiri „Revue Musicale” (toimet. Henry Prunières, aadr.: 132—136 Boulevard Montparnasse XIVE, Paris), maksab aastas 100 franki, temaga sarnane saksa ajakiri „Die Musik” (Hesse kirjast., Berliinis) 20 krooni; inglise ajakirjad tun-

duvad nüüd, võrreldes eelmiste hindadega, kaunis odavatenä.

Muidugi mõista, ei saa ajakirja valiku juures otsustavaks olla hind, ent ometi kõneleb ka hinna mõõdukus ajakirja kasuks, kui viimane muidu on üsna sobiv, sisukas ja sooliadne.

Meil kõneldakse praegu Inglise-Eesti suhete elustamise vajadusest. Tahame siis lugejaid seekord lühidalt tutvustada inglise muusikaaajakirjandusega.

Pääliskaudnegi tutvumine Inglisemaal ilmuva muusikaaajakirjandusega veenab meid varsti, et siit saab mõndagi õppida ja uurida. Maksab läheneda ka inglise muusika kultuurile, sest (kuigi ehk sügavuse, intensiivsuse poolest vähem määrav) oma ekstsensiivsuse, levimuse poolest on ta tähelepanuväärne ja mitmeti eesküjuline, näit. kirikumuusika alal.

Kui nüüdsete inglise muusikaliste loovvaimude arv vahest piirdub paarikümne nimega, leidub stääl hulk häid reprodutseerivaid helikunstinikke, teoreetikuid-õpetlasi, muusikapedagooge.

Kirikumuusika väline kõrge tase on silmatorkav, kuigi sisuliselt leiame vähe omapära: Händel („ilus meloodiaga” Händel!) ja Mendelssohn (milline kummaline paar) valitsevad ikka veel inglase mait-

set. Mendelssohni vaimust mõjustatud Rheinbergeri sonaadid, kergema erikaaluga Guilmant' ja Rossi' teosed esinevad orelikontsertide (inglane jumaldab oreli-mängu) alustugedena, Bach tundub sääl ainult sallitavana, möödapääsmatuna, pedagoogilise moesuurusena.

Seda kalduvust mendelssohni mi ei suuda varjata ei hooti avaldud laiem huvi Wagner'i, Brahms'i, Rimski-Korsakov'i, uusprantslaste vastu, ega äkiline modernistide Stravinski', Debussy', Mussorgski' menu (sellele järgnevate „kainestumise hoogudega“). Ingliseid seisavad muusika alal praegugi veel oma enamuses sel astmel, mil asusid nende isad ja vanaisad. Tooniandvama Londoni Royal Philharmonic Society repertuaari iseloomustuseks jätkub tähendusest, et siin püsivad ikka veel esikohal Weberi „Vabaküti“ avamäng ja Beethoveni „Viies“.

Selline (muusikapedagoogiliselt küll õige positiivne) alalhoidlus ongi esile toonud valjuid proteste, ja soovitatakse ning nõutakse juba järjekindlalt nii uue vaimse inglise omamuusika kui ka välismaa modernistide intensiivsemat kultiveerimist inglaste maal.

Uute avaruste, laiemate vaadete ja sihtide näitajana esinevad eriti järgmised kuukirjad:

1) „The Musical Mirror and Fanfare“ (toimet. Ralph Hill) — aadr.: G. Marriott Biggs, Prujean Square, Old Bailey, London E. C. 4; tellimishind aastas 7 sh. 6 d. (numbri suurus 32 lhk. 4°, piltidega).

2) „The Sackbut“ (toimet. naishelilooja Ursula Greville) — aadr.: 24 Berners Street, London W. 1; aastahind 10 sh. 8 d. (nr. suurus umbes 56 lhk. + XIX lhk. kuulutus, 8°).

3) „The Chesterian“ (toimet. anderikas arvustaja G. Jean-Aubry) — aadr.: J. & W. Chester Ltd., 11 Great Marlborough Street, London W. 1. See oleks vahest kõige raadikaalsemate ürituste peegeldajaks inglise keeles.

4) „Music and Letters“ juure jõudes (toimet. A. H. Fox Strangways, — aadr.: Music & Letters, 18 York Buildings, Adelphi, London W. C. 2 — aastas 4 vihku, tell.-h. 20 sh., vihu suurus umbes 96 + XII lhk., 8°) astume juba „klassilisemale“ pinnale.

Eelmisele sarnane, vahest suurejoonelisemgi, on New-Yorgis ilmuv 3-kuukiri:

5) „The Musical Quarterly“ (toimet. Carl

Engel) — aadr.: 3 East 43rd Street, New-York, N. Y. — 4 vihku aastas, maksab 20 shill., tellides Inglismaa kaudu.

Ameerikast rääkides võiksime mainida veel moodsat kuukirja:

6) „Musical Digest“ — aadr.: 119 West 57th Street, New-York, N. Y. — aastahind 3,50 dollarit (umb. 32 lhk., 4°, piltidega, kriidipaberil).

Segaiseloomuga kuukirjad on kolm järgmist, mis kõik juba auväärse vanusega, pigemini konservatiivsed, selle tõttu kindla populaarsuse omandanud ja hästi levivad:

7) „The Musical Times“ (asut. a. 1844) keskpärase, korraliku populaarmuusika kirjastuse „Novello“ häälekandja — aadr.: The Musical Times, 160 Wardour Street, London W. 1, — aastah. 7 sh. 6 d. (nr. suurus umb. 64 + XXX lhk. + 16 lhk. noodilisa — vaimulikke „antheme“, 8°).

Eelmisele sarnane, vahest pisut enam kontsentreeritud, on:

8) „Musical Opinion and Music Trade Review“ — aadr.: 13, Chichster Rents, Chancery Lane, London W. C. 2; aastah. 7 sh. 6 d. (nr. suurus umb. 96 lhk., 4°).

Poolärilise iseloomuga eelmisele ajakirjale lisaks võiks nimetada viuliehitajate häälekandjat:

9) „The Strad“ (ilmub Londonis a. 1890 saadik).

Tuntud Augeneri kirjastust esindab kuukiri:

10) „Monthly Musical Record“ (asut. a. 1870) — aadr.: Augener Ltd., 18 Great Marlborough Street, London W. 1, aastahind 4 sh. (24 lhk. 4°), mis näib määratud olevat nõudlikumale lugejale.

Nagu juba tähendatud, on inglise muusikakultuur oma ekstensiivsusega otse silmapistev. See laseb oletada muusikaõpetajate rohkeid töövõimalusi, muusikapedagoogika teatud arengut.

Väga asjalikuna esinebki inglise muusikaõpetajate kuukiri:

11) „Music Teacher“ — aadr.: Evans Bros., Ltd., Montagne House, Russell Square, London W. C. 1, — aastahind 14 shiell. (40 lehek. 4°).

Samal kirjastusel — (nr. suurus 28 lhk., 4°), aastah. 7 sh. — ilmub veel õppiva noorsoo muusikakuukiri:

12) „Music Student”, lisaga „Panpipes” (8 lhk. 8°) — laste muusikaleht.

Hästi huvitavalt toimetatav ajakiri, mis kohane on äratama noorsoos huvi ja armastust oma kodumaa ja välismaa muusika vastu.

Kirikumuusikale pühendatud ajakirjade juures meie ei peata — inglise kirikumuusika stiili ja praktika liig tunduva erinevuse pärast meie omast. Muidugi aga

leiduks siin palju huvitavat ka eesti seisukohast. On ju nii skandinaavia kui ka soome kinikumusika mõndagi äratust saanud inglaste eeskujust.

Siin vaadeldud ajakirjad kuuluvad kahtlemata parimate sellelaadiliste toimetiste hulka. Kõigi nende ajakirjade kaastöölistena näeme üldiselt tunnustatud eriteadlasi, teenelisi asjatundjaid, nende hulgas mitte ainult inglasi, vaid ka välismaalasi.

Oodatavaid esinemisi „Estonia” kontsertsaalis.

4. veebr. — Vene Meestelaulu Seltsi meeskoori kontsert.

4. veebruarist alates — Leningradi riigiooperi tenori Pečkovski' ja soprani Eller'i külaskäigu esinemised ooperites „Pade-emand“, „Carmen“, „Traviata“ ja „Faust“.

6. veebr. — viiulikunstniku Henry Marteau' kontsert tema 50-a. muusikalise tegevuse juubeli puhul.

10. veebruaril — Tallinna Meestelaulu Seltsi meeskoori kontsert seltsi aastapäeva puhul.

11. veebr. — Raudteelaste Kultuurühingu „Kalju“ segakoori kontsert.

12. veebr. — Kontsert-aktus kindral Laidoneri 50-a. sünnipäeva puhul.

13. veebr. — Tallinna konservatooriumi õpilasõhtu.

14. veebr. — klaverikunstniku prof. M. Zadora' ja tenori N. Ardelli' kontsert.

18. veebr. — Tallinna Koolinoorsoo Muusikaühingu segakoori kontsert.

20. veebr. — viiulikunstniku Sigmund Bleier'i kontsert.

22. veebr. — Kultuurnädala avamise aktus.

23. veebruaril — Kontsert-aktus K. Pätsu 60-a. sünnipäeva puhul.

25. veebr. — Kultuurnädala sümfooniakontsert eesti helitöist.

28. veebr. — Kultuurnädala solistide kontsert.

3. märtsil — Kultuurnädala lõpuaktus ja ball.

4. märtsil — sümfooniakontsert prof. Berdjaev'i juhatusel.

10. märtsil — Tallinna Majaomanikkude Seltsi kontsert-aktus seltsi juubeli puhul.

11. märtsil — sümfooniakontsert prof. Berdjaev'i juhatusel ja EMO' segakoori

MARTA ARDER-RUNGE.

kaastegevusel; ettekandele tuleb Beethoven'i 9. sümfoonia.

14. märtsil — Klaverikunstnik Hans Höpfel'i kontsert.

17. märtsil — Tartu Üliõpilaskonna Segakoori kontsert.

18. märtsil — Tallinna Töölistemuusika Ühingu kontsert.

20. märtsil — Budapesti keelpillide trio kontsert.

meeskooride nurg

II meeskooride laulupäev.

15. juulil s. a. Pärnus korraldatava ülemaalse meeskooride laulupäeva kava ühendkooridele on nüüd üldjuhilt, maestro Juhan Simmilt koostatud ja meeskooride sektiioonilt kinnitatud. Kava lõplikus kujus on järgmine:

E. Võrk — „Eks teie tea”,
R. Tobias — „Varas”,
J. Simm — „Aimdus”,
K. Tüرنpu — „Mull' lapsepõlves rääkis”,
E. Aav — „Nooruse aeg”,
G. Ernesaks — „Hakkame, mehed, minema”.

Neist Simmi „Aimdus” on trükitud TMS'i laulude kogus XV vihus, Tüرنpu „Mull' lapsepõlves rääkis” X üldlaulupeo meeskooride noodis. Teised laulud, on trükitis ja ilmuvad lähemal ajal.

Sektsiooni juhatus palub neid koore, kes pole enda osavõtust veel Eesti Lauljate Liidule teatanud, seda kohe teha, andes üles osavõtjate arvu, koorijuhhi nime jne. ning märkida, kas ja mitme isiku jaoks tuleks reserveerida maksuta ühiskorter. Samuti, seoses viimase küsimusega, tuleks teatada, kui kauaks vajatakse õomaja. Igal juhul arvestagu koorid pühapäeva hommikul toimuvat obligatorset pääproovi. Pillikooride kava tehakse loodetavasti teatavaks järgmises „Muusikalehes”.

Tallinna Meestelaulu Selts.

Seltsi 18. aastapäeval 10. veebr. korraldatakse kontsert-aktus „Estonia” kontsertsaalis, kuhu sissepääs on võimaldatud ka seltsi liikmete abikaasadele ja seltsi toetajatele liikmetele ning nende poolt kutsutud külalistele. Peokõne, vanusmärkide üleandmine jne. on seekord avalik ja nimelt kontsertsaali poodiumil. Ametlikule osale järgneb kontsert, prof. Topman'i juhatusel. Lõpuks on nähtud ette koosviibimine koori liikmeile ja toetajale liikmeile „Estonia” Valges saalis.

H. M-m.

Eesti laul välismaale.

10. skp. peetud lauluharjutusel TMS'i koor otsustas teatada oma välismaa laulu-

sõpradele, et ammusele kutsele antakse käik. Nimelt otsustati umb. 60-mehelises koosseisus oktoobris võtta ette matk Kaugnasesse, säält Varssavi, Praahasse, Brnosse, Pilseni, Budapesti ja Pesti.

Reisukuluna jääb iga osavõtja kanda vähemalt 200 kr. summa. Lõpuotsuse teeb selleks kokku kutsutav erak. pääkoosolek, kuid ainult vormitaitmiseks.

See oleks siis TMS'i koori seitsmes välismaa kontsertreis. Seni on lauldud Riias ja Soomes kahel puhul, kord Stokholmis ning kord Stokholmis—Göteborgis—Oslos—Bergenis—Stokholmis.

H. M-m.

Laulumeeste Kluppi

koondunud TMS'i lauluveteraanid on igal aastal Vabariigi aastapäeval korraldanud koosviibimise oma liikmeile ja nende poolt kutsutud külalistele. Seda õilist traditsiooni kavatsetakse nüüd laiendada selles mõttes, et kitsama koosviibimise asemel antakse I Laulumeeste Ball laulpäeval, 24. veebr. kell 10 mugavais Kaubandus-Tööstuskoja saales. Kava osas leiduvad muude numbrite kõrval koori-, kvarteti- ja sooloesinemised. Kutsete asjus palutakse pöörduda klubi juhatusse poole Tallinnas, S. Karjat . 18, tel. 447-78.

H. M-m.

E. Vabadussõjalaste Liidu Tallinna osakonna meeskoor

astus üles jõulu eel, 16. detsembril, Kaubandus-Tööstuskoja ruumes kontserdiga, millele järgnes peoõhtu. See kaugelt üle 100-meheline koor on oma energilise juhi, helilooja Evald Aava, taktikepi all sulanud ümaraks tervikuks, mistõttu ta väljamüüdud maja ees sai otse tormiliste kiiduavalduste osaliseks. Kuigi kava koosnes siin küllaldaselt juba kuuldud paladest, tuli tahes või tahtmata neid korrata. Ka solistid pr. Aav-Loo ja M. Taras ei saanud kergelt puhkusele mõelda.

Praegu on kooris ettevalmistused käimas kevadiseks kontserdiks. Häälesäädmist kogu koorile toimetab hra Tenno Viironi ja nimelt pool tundi harjutuste eel.

K. A.

Viljandi Helikunsti Seltsi

meeskoori sügisball „Koidu” seltsi saalis 25. novembril, ei võinud nuriseda külaliste vähesuse üle, nagu see alati on ilmnenud kõigil meeskoori üritustel.

Ballil esines soolodega „Estonia” teatri ooperilaulja pr. Torokoff-Tiedeberg, kelle ettekanded said elavate kiiduavalduste osaliseks. Lauljannale annetati lilli. Vaimustatult võeti vastu ka meeskoori esinemised. Pääle muusikalise osa olid ettekannete kavas tantsunumbrid.

28. novembril peeti Helikunsti Seltsi ja meeskoori juhatuste ühist koosolekut. Koosoleku tähtsamaks küsimuseks oli meeskoori koosseisu stabiilsuse säilitamine. Jõuti üksmeelsele otsusele, et selleks tuleb meekoori tegevliikmeiks kutsuda suuremal arvil vanemaid tegelasi. Samal koosolekul otsustati moodustada meeskoori solistide kogu, kuna selleks lahke nõusolek oli saadud kohalikest parematelt jõududelt: seltsi

auliikmelt h-ra õpetaja Jaan Lattikult, h-radelt Kumaanilt (bariton), Evertilt (bariton), Zirnaskilt (tenor).

3. detsembril esines meeskoor linnakoguduse peol, mis oli mõeldud vastutasuna kiriku kasutamisel koorile tehtud soodustuste eest.

10. detsembril astus meeskoor üles Viljandi raadiopäeval, laudes eestrisse kolm laulu: J. Simmilt meeskoorile loodud „Mulgimaa”, V. Mikkola „Karjapoisi” ja S. Palmgren'i „Joomalaulu”. Nagu selgus, on Tallinna lauluvennad ettekandega väga rahule jäänud ja loodetavasti avanevad ka tulevikus võimalused sarnaste päevade korraldamiseks.

Uudisena korraldas meeskoor käesoleval aastal oma jõulupuu ja nimelt laupäeval, 16. detsembril. Jõulupuule paluti toetajad liikmeid ja „Koidu” seltsi segakoor ühes meeskoori liikmete külalistega.

A. T.

Uute algupäraste laulude võistlus.

1938. a. peetava XI üldlaulupeo kava värskendamiseks ja eesti koorilaulu literatuuri rikastamiseks kavatseb korraldada Eesti Lauljate Liit perioodiliselt igal aastal uute koorilaulude võistluse sega- ja meeskooridele. Esimene uute laulude võistlus toimuks 1934. aastal järgmistel alustel:

Laulud olgu üldiselt üldlaulupeole sobivad ja tehnilise raskuse poolest ühendatud kooridele jõukohased.

Hindamisele tulevad ainult laulud, milised kuni võistluse tähtpäevani pole trükitud ega avalikult kantud ette.

Laulud tulevad saata Lauljate Liidu büroosse (Tallinn, Lai 7) märgusõna all „Laulude võistlusele” hiljemalt 1. maiks 1934. a., kusjuures iga laul olgu märgitud varjunimega, kuna autori õige nimi ja aadress olgu sama varjunimega märgitud kinnises ümbrikus.

Võistlusele saadetavad laulud ei tohi olla kirjutatud autori enda käekirjaga, vaid peavad olema tundmata käekirjaga ümberkirjutatud.

Hindamiskomisjoni kutsutakse Lauljate Liidu juhatuse poolt helikunstnikud ja koorijuhid, kes ise võistlusest ei võta osa.

Auhindu on 10, igaüks Kr. 50.—, millistest nii mitu antakse välja, kui mitu laulu hindamiskomisjoni poolt on tunnustatud auhinna vääriks.

HELMI EINER.

Auhinnatud laulude kirjastamiseks on Lauljate Liidul 2 aasta jooksul eesõigus. Kui laulud avaldatakse XI üldlaulupeo noodikogus, siis makstakse suurendatud autoritasu.

Ooper ja kontserdid

KODUMAA

Tallinna.

Ooperitest viimase kuu aja kestvusel võiks kõne alla tulla kolm — „Faust“, „Deemon“ ja „Padaemand“.

„Faustis“ hilisematel esinemistel astus solistina Margareete osas üles M. Arder-Runge. Tema omab ilusat pehme ning sooja värvinguga häält, mis on arendatud võrdlemisi painduvaks ja ühtlaseks. Kõrgemate toonide juures veel tundub vajadust lõplikuma kerguse ja vabaduse järgi, millist teed ka kujunemine liigub. Kui mõne aasta eest vahel tuli ilmsiks väikesi kõikumisi intonatsioonis, siis nüüd esineb lauljanna selles mõttes puhtasti, kuna nood kaldumised ei rajanenud mitte kuulumisel. M. Arder-Rungele loomult sobis Margareete osa, mis laskis ka lavalist kuju võtta arvesse jaatavalt. Üldiselt ta selle ülesastumisega suutis enese suhtes kõvendada sümpaatiat.

„Deemonis“ laulis külalisena A. Arder, kes varematal aastatel selle nimis-osa on pakkunud väärrikat naudingut. Ka nüüd nägime sisseelatud mängu ja tundsime tüüpi iseloomulist jõudu tema käsitluses. Laulus tuli mõju eriti ilmsiks sääli, kus partii areneb toonikülluse põhjal ja ei puuduta kõrguse äärmisi piire. Esinemiseks lauljale oli sattunud väga ebasoobiv moment, kuna ta kannatas külmetuse tõttu kaunis ohtliku indispositsiooni all. Muuseas teataval määral tuleb arvesse ka õppetöö kõrval võimalduv vähesem treening, sest viimati ta näitas oma menukat esinemist umbes aasta eest „Vürst Igoris“. Tamaara osa laulis seekord M. Arder-Runge. Kuna muidu selles rollis esineb I. Aav-Loo, pakkudes edukalt tugevama karakteriga tüüpi, siis nüüd tuli ilmsiks pehmem iseloomu varjund. Niisugune vaheldumine toob aga kaasa-elevust. Inglise osas dubleeris A. Reisberg, — küll pisut aralt, kuid lootusi andvalt. Esimesi kunstiliselt vastutavaid samme lavamuusika juhina astus V. Nerep ja selle sissetöötatud ooperi juures üsna ladusasti.

„Padaemandaga“ tuli päevakorda jälle uus lahkumine. Helmi Einer pühtitses

oma 20-aastast lavategevuse juubelit ning jättis ühtlasi jumalaga „Estoniat“ ja endiseid kaaslasi. Oieti ju H. Einer siirdus enam kui aasta eest pedagoogilisele alale õppejõuna Tallinna konservatooriumis, esinemisi sattus sekka mõni üksik. Neid võib ju tulla ka edaspidi. Nüüdset pidulikult puhul juubilar astus üles Liisana, viies oma osa laululiselt läbi hääde tagajärgedega; eriti selleks pakkus võimalusi kolmanda vaatuse pilt. Üldiselt jäi mulje tema suutmiste stabiilsusest. Lahkujat tervitati sooja poolehoiuga nii kutsekaaslastelt kui teistelt austajatelt; anti üle tervitusi ning mälestisi.

Paul Sepa lavastusel toodi uudisena esile müsteerium, millist ala meil varem ei ole käsitletud. „Elu ohvri“ nimelise vaimuliku stseenilise toote jaoks oli teksti kirjutanud V. Kuljus ning muusika koostanud J. Jürgenson. Esimene katse tsib pinda edaspidiseks juurdumiseks, mis pärast seda tuleb ka võtta algatamise kogemuste ning võimaluste kohaselt. Siin ei tundu tee olevat lahti kirikusse; müsteerium nii jääb teatrilava asjaks. Sellest seisukohast vaadatuna peab mõtlema struktuuri muutmisele ja vahendite nõudlikumale valikule. Muidugi viib üks samm lähemale teistele järgnevatele, ning see rida oma osades pakub huvi.

Jõulu eel andis oma kolmanda avaliku kontserdi Tallinna Eesti Kammermuusika Selts. Kava koosnes P. Čaikovski' helitöödest tema 40-a. surmapäeva mälestamiseks. A. Udriku juhatusel orkester mängis „Andante funebre“ kvartetist op. 30 ja „Melankoolse serenaadi“. See koosseis on hoolega ning huviga teinud tööd, mis paistis selgesti esinemisest. Tuleb soovida hääde edu kõikidele tegelastele nende innu puhul töös armastatud alal. Ringhäälingu trio (R. Palm — viiul, A. Karjus — cello, F. Nikolai — klaver) kandis ette Čaikovski' vastava opuse 50, mis leidis tehnilises viimistluses ja tõlgitavas käsitluses üsna hää väljenduse. Solistina J. Krastin kui diplomeeritud jõud jäi pisut väheütlevaks.

Teise kammermuusika kontserdiga esines Eesti Akadeemilise Heli-kunstnike Seltsi puhkpillide kvin-

tett, mis asutati alles hiljuti. Koosseisu kuuluvad paremad jõud vastavateilt aladelt: E. Brauer — flööt, M. Prokofjev — oboe, B. Lukk — klarnet, A. Kõheliik — metsasarv ja L. Ernits — fagott; klaveri-osi täidab P. Pressnikov. Juba selle esimese ülesastumise kaudu võib otsustada, et ansambel on koostatud õnnelikult ja tegevus areneb tõsisusega ning soliidisusega. Ettekandele tulid Mozart'i kvintett (Es-duur), L. Thuille'i sekstett (B-duur) ja Büttner'i improvisatsioon soolona A. Kõheliikult. Praegu on ansambli ettevalmistusel uus kava, kus hulgas leidub võrdlemisi hilisemat toodangut.

Klaverikunstnik Kurt Haeser andis kontserdi, mille kava käsitles tantsu kunstmuusikas — klassika ja romantika ajajärgust. Valimikus pakuti teoseid tuntud suurustelt, ometi toodete rida tõi esile teatavat ühepoolsust. K. Haeser näitas ennast üsna tubli pianistina tehnilisest küljest, kuigi tuli ilmsiks mõningaid tasakaalu puudusi. Tõlgitsuses ta tabas enam lüürikute-romantikute toodangu sisu. Kontserdi meeleolud ei pääsenud tõusma just kõrgema lennuni, ometi leidis ka kohati üsna elulisi momente.

Kolm õhtut serveeriti jazz'i neljal klaveril. Esinejate juures nägime väärtusena kõige enne tehnikat ja teatavat vilumust koosmängus; sisult ning vaimult pakutav toodang suurel määral kaldus välja kontsertsaali raamidest. Tõsisem repertuaar sagedasti kannatas transskriptsioonis ja ilme andmises. Sekka mõni töö laskis paiguti kujuneda kontserdi õhkkonnal.

Klaverikunsti alal Imre Ungar oma kontserdiga võttis kaaluva koha. Tema suures programmis leidis palju sisuliselt väärtuslikku kõrgema määra järgi ja ettekanne kujunes läbiniste tundeerkuse ning viimistletud väljenduse avalduseks. Mis mõjub palju pingutavalt, on teatav rusutete kaasheli tundeavaldustes. Paari aasta jooksul, arvates esimesest ülesastumisest, paistab I. Ungar'i juures tõlgitsuse ilme olevat muutunud mitmeti sügavamaks ning käsitlus üksikasjalisemaks. Kontserdist jäi kõigiti sisuliselt küllastatud mulje.

Terve kava Čaikovski' helitöödest pakkus Eesti Lastesõprade Ühingu poolt korraldatud kontsert. Programmi täitsid Tallinna Töölismuusika Ühingu sümfooniaorkester ja koor ning solistid — L. Goldschmidt, U. Evrest, E. Unt ja P. Härm; juhatab N. Goldschmidt. Sisuga ja võimete poolest kokku on see orkestril üks õnnestunum esinemine. Praegu müidugi ei ole tegu puhtal kujul ühingu oma koos-

seisuga, kuna kontsertideks tuleb võtta täiendavalt juure kutselisi jõude; samuti moodustavad märgatava protsendi mängijaid stipendiaadid konservatooriumis. Sooviks jääb vist küll, et asjaosalised kuulaksid alatisse koosseisu, mis kergendab sisemist tööd. Orkestri kõrval koor ja solistid pakkusid esinemisega rahuldust — seda müidugi vastavate nõudmist kohaselt. Sissejuhatava kõne P. Čaikovski'st pidas A. Rei.

Ed. Visnapuu.

Tartu. — Andes ülevaldet mõõdunud kontserthooaja viimase kuu (detsembri) kohta, lubatagu enne lühidalt meenutada ka hooaja eelmiste kuude menukamaid muusikaüritusi. Läänud aasta ennejõuluse hooaja avas septembris laulukunstnik Hella Nõmatak. Teistest septembrikuu kontsertidest olgu nimetatud Mihail Zadora' klaverikontsert, Trio Hannikaise kontsert, Tartu Helikunsti Seltsilt korraldatud klaverikunstniku O. Rootsi ja viiulikunstniku E. Turgan'i ühine kontsert, Ludvig Juhti laukumiskontsert ja Miša Weisbord'i viiulikontsert.

Hooaja kõige vaiksemal kuul, oktoobris pälvitud suurt tähelepanu klaverikunstniku Nikolai Orlov'i kontsert, Tartu Helikunsti Seltsi VIII kammermuusika-õhtu prantsuse helitöist (esinesid: E. Turgan, M. Slatkin, O. Roots ja solistina A. Niitof) ja Ida Aav-Loo ja M. Tarase ühine kontsert.

Eriti kontserdirohkeks kujunes novembrikuu, mille avas oma mitmekesise ja edukas esinemisega Tartu Naislaulu Seltsi helilooja Ed. Oja' juhatusel. Järjenesid: Tartu Helikunsti Seltsi korraldusel Händel'i orat. „Juudas Makkabäuse" ettekanne helilooja E. Vörgu juhatusel (tegevad — Tartu Helikunsti Seltsi ja „Cantate Domino" segakoor ja solistidena H. Betlem, H. Kikerpill, R. Jõks ja K. Viitol), V. Blaubrück'i orelikontsert, Tartu Meeslaulu Seltsi 10. aastapäeva kontsert helilooja Ed. Tubina juhatusel (kaastegevad — L. Tubin ja K. Põlde), R. Schwalm'i orat. „Naini linna noormees" Maarja kiriku segakoorilt A. Wirkhausi juhatusel (solistid — A. Leithammel, K. Põlde, N. Kokla ja orel — V. Blaubrück), Akadeemilise Meeskoori kontsert R. Ritsingu juhatusel (solist L. Milk, kaastegevad korp. „Filiae Patriae" naiskoor prl. R. Kriiski juh. ja E. Naisüliõpilaste Seltsi kaksikkvartett) ja Üliõpilassegakoori kontsert E. Vörgu juhatusel (solist — R. Jõks). Vä-

liskunstnikest esinesid sel kuul klaverikunstnik France Ellegaard, Milano „Scala“ ooperisolist Vittorio Weinberg, „Viini laulupoisid“ dr. G. Gruberi juhatusel ja viiulikunstnik Robert Soetens.

Hooaja lõpukuu esimesel päeval toimus „Vanemuises“ üliõpilaskonna traditsiooniline kontsertball, kus esinesid Akadeemiline Meeskoor R. Ritsingu juhatusel, A. Juurup (sopr.), A. Niitof (bariton), L. Lesta (klaver) ja M. Slatkin (cello).

ÜENÜ Tartu Osakonna korraldusel oli 2. detsembril kaitsemaleva ruumes kontsertball, mille kontsertosas esinesid osakonna sega- ja meeskoor R. Ritsingu juhatusel ja solistina Dia Sabarovska (sopr.).

Paeluvat ja rõõmustavat muusikanau dingut pakkusid Verdi' ooperi „Traviata“ etendused „Vanemuises“ 2., 6. ja 25. detsembril. Kõikidel etendustel oli kaastegev „Estonia“ ooperi solist Ida Aav-Loo, kes oma esinemistega pakkus meelikõitvat elamust.

Esmaspäeval, 4. dets. oli „Vanemuises“ Tartu Kõrgema Muusikakooli õpilaskontsert, kus esinesid õpetajate A. Brosse, J. Krauti, A. Mahotina, O. Rootsi ja E. Turgan'i klassi õpilased. Õhtu kavas oli ka eesti helitöid. Õpilaste esinemine jättis sümpaatse mulje.

Detsembrikuu 7. päeval pühitses oma 15-aastast lavategevust „Vanemuise“ teatri solist Osvald Lipp, kes oli valinud oma tuluõhtu etenduseks C. Zeller'i opereti „Linnukaupleja“.

Reedel, 8. dets. oli „Vanemuises“ Vanemuise Muusika Osakonna korraldusel E. Griegi helitööde kontsert Ed. Tubina juhatusel. Kava esimene osa koosnes sümfoonilistest tõi-st, mis kanti ette sümfooniaorkestrilt üldiselt üsna hästi. Kava teine osa moodustus kantaadist „Olav Trygvason“, mille ettekandel olid tegevad Vanemuise Muusika Osakonna segakoor, solistid A. Mahotina (mezzo-sopr.) ja K. Põlde (bariton) ning sümfooniaorkester. Kantaadi ettekanne oli päris kiiduväärne kui mitte arvestada orkestri liigset esiletikkuvust saateosades ja segakoori kohati märgatavat tasandamatust.

Hooaja muusikategevuse lõpetuseks kuulsime 16. ja 17. dets. Ülikooli kirikus jõulumüsteriumi muusikalist osa, kus olid tegevad „Cantate Domino“ segakoor, A. Kopli-Wiegandt, E. Laanenbek ja E. Võrk (koorijuh. ja orel).

R. Heliste.

Valga. — Novembri alul pühitses Valga Meestelaulu Seltsi meeskoor oma esimest aastapäeva. Sel puhul oli korraldatud ühisgümnaasiumi saalis pidulik aktus ülevaatega koori asutamisest ja tegevusest, koori esinemisega, pühalikku tötuse andmisega ning tervitustega. Aktusele järgnes seltsi üldkoosolek ja omavaheline koosviibimine. Aktusest ning koosviibimisest võttis osa ka Võru Meestelaulu Seltsi delegatsioon.

19. novembril toimus „Sädeme“ saalis Võru Meestelaulu Seltsi meeskoori kontsert. Kavas olid peamiselt eesti heliloojate laulud, kuna osa töid pakuti ungari autoreilt. Võru Meestelaulu Seltsi meeskoor on üsna arvukas (üle 60-ne laulja) ning juba hulk aastaid töötanud, mistõttu esinemises tundub distsipliini ning kindlust. Häälerrühmad on võrdlemisi tasakaalustatud. Kontserdi kava ise sooritati kõigiti korralikult.

Eriti mõjukalt ettekantuna võiks märkida J. Simmi „Oma saart“, samuti ka mitut rõõmsameeleolulist laulu. „Oma saare“ ettekande mõjule aitas palju kaasa ka soolo-osa hoogne ning meeldiv sooritamine. Koorijuht hr. K. Pütsepp täitis oma ülesande küll tagasihoidlikult, kuid kindlalt ning täpselt. Kontserdi esimese osa keskel andis Valga Meestelaulu Seltsi esindus üle tänumärgiks loorberipärja. Solistina oli kontserdil kaastegev Võru lauljanna — koloratuursopran prl. A. Juurup, kes esitas kavas kolm laulu ja kaks lisapala.. Prl. Juurupi hääl on võrdlemisi meeldiva kõlaga, kuid liigub mitte just täiesti vabalt ja kindlalt. Üldiselt jäi kontserdist siiski kõigiti häa mulje.

Muist muusikalisist avaldusist möödunud kuul võiks märkida üksikuid orkestrite, kooride ja solistide esinemisi, nagu Valga teatriühingu hooaja avamise puhul (esines keelpillide orkester R. Kivimäe juhatusel), Läti Vabariigi 15. aastapäeva aktustel — ühisgümnaasiumis ja Läti Seltsi saalis (esinesid Kaitsemaleva puhkpillide orkester, ühisgümnaasiumi õpilaskoor ja viimases kohas Riist Läti haridusministeeriumi korraldusel saadetud kolm kunstnikku — mezzosopran, pianist ja viuldaja) ning Valga Meestelaulu Seltsi meeskoor ja Kunsti Seltsi segakoor kontsertteenistustel

Fr. K.

Võru. — Kirikumuusika õhtu Võru ev. lut. kirikus 27. detsembril 1. a., kus kaastegevad olid hrd. H. Känd oreil, V. Simson cello ja J. Grünvald trombal, pakkus tõi-st muusikalist naudingut vaimuli-

ku muusika harrastajale. Kontserdi eeskava täideti nähtavate tulemustega ja jätis arvukale kuulajaskonnale rahuldava tunde.

H. Känd kandis ette kindlusega Fr. Liszt'i „Fantaasia ja fuuga” ja J. S. Bach'i fuuga a-moll. Kavas seisid ka 2 algupärase helitööd H. Kännult. Eriti hästi võimaliku kontserdi kavva sobib Pilaatuse aaria orat. „Kristus” ja „Palve” cellole.

Võrus asutati „Muusikat Harrastajate Seltsi Võru Sümfooniaorkester”, kuhu koondusid kõik Võru muusikud ühes 7. rügi orkestriga. Praegu on mängijaid üle 40. Neist viiuldajaid 18, cellosid 4, kontrabasse 3 jne. Kontsertmeisteriks on viiulikonstnik J. Kotkas. Põhikiri ja kodukord võeti vastu üldise registreeritud põhikirja alusel. Juhatusse valiti kol. J. Rimmel, J. Kotkas, Valt. Kuus, E. Dachsenberg ja kapelmeisteriks Ed. Tamm. Seltsi kavas on peamiselt sümfoonilise muusika taotlemine, kontsertide korraldamine ja Võrus muusikalise huvi äratamine. Asutati ka orkestri solistidest kvartett.

Lähemas kavas seisab Võru helikunstniku H. Kännu „Kalevipojast” Võru raadiopeaval esialgselt mõne osa ettekandmine, kus kaastegevad on ka laulusolistid ja koor.

Loodetavasti kujuneb Seltsist Võrus muusikaliste teede rajaja.

V. S.

VÄLISMAA

Riia muusikakiri.

II.

Kõigi majanduslike kriiside tõttu on kontserdi hooaeg siiski õige elav, ka ei puudu välismaa külalised. Kuigi kontsertsaalid ei ole ikka nii täis kui enamalt, ometi külastatakse üldiselt hästi. Ooper läheb müüdnud saalidega, siiski kas välismaa külalistega või kerge operetimuusika uudsustega. Suurt poolehoidu leidnud lavakülaliste hulka kuulub kõige päält Tallinna operetiiva Milvi Laid, kes „Viktooria ja tema husaaris” erakordselt meeldis ja ajakirjandust tiivustas soovile kunstnikku pea jälle näha külalisena Riia laval.

Teine nähtav külaline oli poola draamaaliline lauljanna Vanda Verminska Varssavi ooperist, kes „Carmenis” ja „Tosca” näitas oma suurt laulukunsti ja temperamendiküllast mängu. Ta andis ka iseseisva kontserdi, kus ei ilmenud mitte ainult kõrge draamaaliline tõlgitsus, vaid samuti kerkis hästi esile väikse Zaanri valit-

semine lüüriksel alal ja eriti poola rahvalaulus. Riia ooperi suur bariton Adolf Kaktin vahelduseks astus jälle kord üheks lauluõhtuks kontsertlavale, kus võisime imetleda tema toredat häält ja kõrget väljendus-kunsti ülesannetes, nagu Schumann'i Glinka' ja läti komponistide J. Medini, Lucie Garuti, J. Suchovi j. t. lauldes. Teine silmapaistev baritonist Emil Maurin, kes kaua aastaid oli Rahvusoooperi tegelane, pühitses oma 25-aastast kunstniku-juubelit. Sel põhjusel laulis ta „Eugen Oneginit”, oma hiilgeosi. Mainitud juhul rõõmuga tuletame meele väljapaistva laulja suuri teeneid Escamillona „Carmenis”, Figarona „Sevilla habemeajajas”, siis „Così fan tutte”, „Meisterlauljates” jne. Juba see lühike ülevaade näitab, kuivõrd mitmekülset ja muusikaliselt nõudlikku repertuaari valitseb väljapaistev laulja, keda meeleldi sagedamini kohtaks laval. Soome Vabariigi aastapäeva pühitseti muusikaliste ettekannetega, milleks oli kutsutud välja kunstnikud Helsingist. Raadiofonis dirigeeris Helsingi ringhäälingust Toivo Haapanen sümfooniakontserti, mis oli pühendatud soome muusikale. Keskpunktis seisis Sibelius'e I sümfoonia, edasi järgnesid Palmgren'i, Madetoja' ja teiste väiksemad helitööd. Läti-Soome Lähene-misühing korraldas konservatooriumis piduliku aktuse, kuhu esinema kutsuti soome ooperilauljanna Pia Ravenna, kes kandis ette soome komponistide aariaid ja laule. Prof. Paul Schubert Riia konservatooriumist mängis meisterlikult Palmgren'i ja Kuula' klaverikompositsioone. Rimski-Korsakov'i mälestamiseks oli pühendatud läti konservatooriumis õhtu, kus prof. J. Vihtol — vene vanameistri õpilasi — andis pilci Rimski-Korsakov'i loomingust ja tegevusest. Ta rõhutas eriti tema tähendust tol korral Venemaal elanud rahvaste natsionaal-muusikaliste püüdmete suhtes ja nimetas teda „läti helikunsti ristiisaks”. Konservatooriumi orkester muuseas tõi kuuldale meistri harva mängitud orkestriteose „Muinasjutu”. Huvitav oli läti lauljanna Matilde Balode' kontsert, kustoodi esile ainult uusi kompositsioone läti nooremalt heliloojailt. Juba ammu tuntud Lauma Reinholde' kõrvalseisid sääl V. Kapitis, Henri Eks, Harald Berino, Vidvud Jurevic, Artur Salak j. t. kõik talendid, keda tuleb pidada meeles kui kasvava ja tublisti töötava noore muusika-generatsiooni esindajad. Samuti üks üles-püüdev talent on noor pianist Karl Salup, kes pakkus häid näiteid oma kunstist, kuigi ta polnud kasvanud „Appassionatani”. Välismaa külaliste hulgas oleks nimetada

meile juba tuntud prantsuse viuldaja Robert Soëten's'i, kes andis kaks väga huvitavat viiuli-õhtut, milledest üks sisaldas haruldasi prantsuse sonaate. Üldist sümpaatiat võitsid „Viini laulupoisid“ oma värskes mänguga ja ilusa a capella-kunstiga nii ooperis kui vaimulikul kontserdil. Saksa Muusikala va oli jälle külas ja andis kolm tuntut saksa ooperit, nende hulgas võrdlematu „Vabaküti“. Selle rändava ansambli orkester (van Kampen'i juhatuse all) oli jälle tore, häälte materjal aga natuke ebaühtlane. Kaunilt mälestati tuntut balti-saksa muusikakriitiku Hans Schmidt'i 10-aastast surmapäeva, kus teiste seas prof. J. Vihtol rääkis südamläike sõnu. Rigaer Liedertafel võis pühitseda oma 100-aastast püsimist, millist tähtpäeva balti-saksa meeslaulu ajaloos mälestati ka vastavalt.

II

„Kultuuriline iseseisvus“, millesse suruvad meid kriisid ja selle valuutasäädused, on toonud ka midagi hääd: välismaa muusikakülastuste suhtes on maksimas valjum väärik. Ennemalt tuli meile väga palju keskpäraseid jõude, keda äritseva impressaaria poolt kiideti üles „suurteks välismaa kuulusteks“, ja publik läks välismaa hülguse liimile. Nüüd sellega on lõpp; küsimusse tuleb veel vaid tõeline kvaliteet, ja meie oma muusikud saavad rohkem sõnaõigust.

Imre Ungar'i kindlasti kuulub parima hulka, mida sel talvel saab kuulda kontsertsaalis. Pime pianist, kellel peab kuulmine asendama ka nägemise organit, kuulab end muusikateostesse määratu sügavalt ja peenelt, nii et need kõlavad meile teisiti, kui oleme sellega harjunud. On väga avamuslik jälgida Imre Ungar'it Chopin'i või Beethoven'i tõlgitsemisel. Siin õpime selle muusika juures tundma võimalikke põhjatusi, kuhu meie veel polegi tunginud. Kõik kõlab kirglikumalt, sügavamalt, deemonlikumalt Ungar'i interpretatsioonis. Selle juure aga seltsib hülgav, mänglev virtuositeet, mis end võib puistata välja Liszt'i „Metsamühas“ või Schumann'i romantilistes „Sümfoonilistes etüüdides“. Ka kaunistiisles Bach'i VI prantsuse süidis tõestas ta oma alatist maitset.

See oli välismaa! Muidu leidub meil aga oma kodumaalitest muusikutest öelda rõõmustavat. Arved Šilinski, kes mõne aasta eest lõpetas konservatooriumi ja selle järgi tegutseb pedagoogina Rahvaülikoolis, on virgalt töötanud edasi ja astus nüüd klaveriõhtuga publiku ette. Tema ka-

va näitas kauget ulatust — Bach'ist kuni Prokofjev'ini, kõik mängitud hää sisenduse ja tehnilise rutiiniga. Läti autorite hulgas, kes seisid tema kavas, tuleks nimetada Lucie Garut'it ja Jahnis Medin'it prelüüdidtega, samuti prof. J. Vihtol'it oma ilusa „Lainete lauluga.“

Laulja Friedriek-Gavarr'a enne sõitu suurteks külastendusteks välismaale, andis veel ühe laulu- ja aaria-õhtu, mis parimas valguses näitas andelise tenori ilusat häälekultuuri. Rõõmuga kuuldi Beethoveni „Adelaideid“ suurepäraselt bel canto stiilis, samuti ooperiaariate kõrval ka laule läti komponistidelt. Lucie Garut, klaveril oli tubli saatja. Miina Garius andis ühe oma alati huvitavatest lauluõhtutest, mis seekord oli pühendatud uuematele saksa, prantsuse ja vene komponistidele. Gustav Mahler'i „Laps-surnute laulude“ kõrval seisis Albert Roussel oma paeluvate müüriiliste paladega — „Jazz öösel“, „Lilled kaunistavad“, „Bakalaureus Salamankist“. Venelastelt sai kuulda Iljašenko't — pateetiliselt, peaaegu ooperilikku, ja Netšajev'it — omapäraselt primitiivset ning värsket.

Hinnatav oli kamermuusikaõhtu konservatooriumis, mis tõi Schubert'i „Forellikvinteti“ ja Beethoveni varajase kvarteti op. 18 kõrval õehhlase Boguslav Iirak'i ühe keelpillide kvarteti esiettekandele; see on rohkem annet näitav ja huvitav kompositsioon, mis äratub soovi teha peatset tutvust õehhi meistrite teostega.

Muusikakirjanduse turul võib tähistada väärtuslikke uudisteoseid: Jekab Graubin on kirjutanud 11 laulu sega- ja naiskoorile, mis näitavad hinnatud vokaalkomponisti uut arenemist ja küpsust. Kõige tema kontrapunktilise tehnika valjuse ja rahvalaulu taoliselt lihtsate vahendite juures on ta meloodiline hoog muutunud vabamaks ja sügavamaks. Uued laulud leiavad suurt edu kõikide kooride juures. Originaalsemate Lätimaa komponisti-kujude hulka kuulub vaikne ja kõike valjut reklaamilärmi põlgav Jazep Medin, kes just on lõpetanud mõned uued kompositsioonid. Suurt stiili ilmutab ballaad „Zvanezers“ (Kellajärv) segakoorele ja orkestrile, bassisoolooga. Edasi seisab temal valmina romanss keelpilliorkestrile, samuti mõned laulud Rainis'e Tagare' ja Jekabson'i tekstidele; romanss lähemal ajal elab üle esiettekande Riia radiofoonis.

Bernhard Lamy.

TSIRGULINNA RAHVARAAMATUKOGU SELTSI LAULUKOOR 10-NE AASTANE

Käesoleval sügise 1-sel novembrikuu päeval möödus ülal nimetatud laulukoori tegevuse algusest kümme aastat. Arvestades kohalikke olusid ja võimalusi, pühitsetes laulukoor seda suursündmust piduliku kontserdiga 26-dal novembril s. a. Peatudes hetkeks uue aastakümne lävel, peame osaltki märkima seniseid töötulemusi. Laulukoor algas oma tegevust umbes paarikümne liikmega. Peatselt tõusis lauljate arv 70-le; see oli ka lauljate arvu haripunkt. Siit algas kahanemine — eelmalduks need, kes tulid ainult uudishimu ja lõbu pärast; püsima jäid ainult tõsised laulusõbrad. Lauljate arv püsib alatiselt 30—40 ümber. Laulukoor peab pidevalt lauluharjutusi igal neljapäeval. Koori algaastail käidi koos isegi kaks korda nädalas, kusjuures üks õhtu kulutati häälesäädmisele ja muusika teooriale. Hoolas ning püsiv töö on olnud viljakas. Laulukoor on pea terves koosseisus võtnud osa üldlaulupidudest, oma ja naabermaakondade laulupäevadest. On korraldatud iseisvaid kontserte, esinetud lugematuid kordi kirikuis, aktustel ja kõigil teistel häätegevatel pidudel. Koori aupäeval korraldas koor sisuka kontsert-õhtu, kus esinesid kontsertlaulja R. Jõks, klaverikunst-

nik V. Tiltning ja laulukoor. Et seesugune kontsert oli esmakordne, siis oli ka osavõtt ennenägematu. Solistid said sooja vastuvõtu osaliseks. Laulukoor, kes kontserdi valmistas ette pünliku hoolega ja püsivusega, andis oma esinemisega veelkordse tunnistuse oma kõrgest muusikalisest tasemest. Et koor viimasest üldlaulupeost saadik kannab ühist riidetust ja rinnamärki, siis tõstis see suuresti koori kaunist esinemist. Koor sai suure kiituse, rohkete tervituste ja õnnesoovide osaliseks. Koori asutajaks ja samuti juhatajaks kogu kümne aasta kestel on olnud suur laulusõber õpetaja A. Žuravlev. Oma raske ja väsitava kutsetöö kõrval on temal alati leidunud aega ning jatkunud huvi ja jõudu nii õilsaks, ilusaks tööks. On tunne, nagu oleks koor ja juhataja otse kasvanud kokku, lahendades üksmeelselt raskeid ning keerulisi ülesandeid. Koor austas oma armastatud juhti väikse kingi ja valgete sügisliilledega. Ent suurimaks tasuks koorijuhatajale ühes kooriga oli seltskonnana soe suhtumine ja nii rohkearvuline osavõtt. Saagu see teadmine tuliseks töötiivustajaks uuel aastakümnel. Olgu ikka tähiseks koori esimene laul: „Ei saa mitte vaiki olla”.
A. L.

MITMESUGUST

Tervitusi eesti heliloojatele.

Prof. J u h a n A a v i k u sünnipäeva puhul toob soome muusika kuukiri „Musiikieto” (nr. 1, 1934) ära artikli, kus antakse ülevaadet meie lugupeetud helilooja senisest tööst ning tegevusest. Kirjutise autor O. Kilinen käsitleb J. Aaviku seniseid ülesandeid looval, pedagoogilisel, dirigeerival ja ajakirjanduslikul alal; ta mainib ka kokkupuuteid nende kontsertide kaudu, milliseid korraldati Soomes prof. J. Aaviku juhatusel ja tuletab meele tema käiku esindajana Helsingi konservatooriumi 50-a. pidustustel. Kirjutis lõpeb õnnesooviga juubilarile. Samas numbris pühendatakse

tervituste read ka M. H e r m a n n'ile, kelle 70-a. sünnipäev seisab ees 9. veebruaril (vana stiili järgi tooduna 28. jaan.). Mitmed M. Hermann'i laulud on Soomes omandanud populaarsuse, eriti küll „Meeste laul”; selle tekstiga algabki autor pühendus: „Nii tugevad, kui kaljud suures meres”.

Prof. J. Aaviku 50-a. sünnipäeva puhul kirjastab Lauljate Liit tema 6 meeskoori laulu. Laulud ilmuvad annetena ja ka koguna. Vähesed meeskooride arvu tõttu vastavat uut literatuuri ilmub vähe, mis pärast J. Aaviku laulud rikastavad meie lauluvara tähtsal määral.

Uusi helitöid puhkpillikoorile.

Ilmus trükist Laujljate Liidu Puhkpilli-muusika Sektsiooni kirjastusel Ed. Liinev'i „Talupoja tants“. See hoogne ja efek-tikas rahvatants kindlasti leiab orkestrite poolt sooja vastuvõttu. Hinnaks on 1 kr. 70 senti Laujljate Liidu liikmeile, teistele Kr. 2.70.

Praegu on trükis ja ilmub loodetavasti jaanuari lõpul prof. J. Aaviku 50-a. sünnipäeva puhul tema „Oh seda elu ja õn-ne“; töö puhkpillikoorile säädis J. Vaks.

Samuti on trükis M. Lüdig'i „Avamäng-fantaasia“, mis ilmub ühteaegu eelnime-tatud teosega.

K. Türrpu' nim. auhinna-kapitali

komisjoni 1933. a. kooriloomingu läbivaa-tamiseks on palutud järgmised muusika-mehed: prof. A. Topman, prof. A. Kapp, C. Kreek ja A. Vedro.

Nõmme III laulupäev

peatakse tuleval suvel 24. juunil. Laulu-päeva kava, millise koostas vastav komis-jon, on Laujljate Liidu poolt kinnitatud. Kavas on sega-, mees-, laste- ja puhkpilli-kooride esinemisi, kus tulevad käsitati-misele tooted nii vanemast kui uuemast heli-loomingust.

Laulupidu Munamäel.

Haanja seltskondlikud ühingud on astu-nud liitu, et asuda ühiseile ettevõtetele, milledest eeskätt tuleb korraldamisele laulupäev Munamäel eeloleval jaanipäeval.

Uus orel Rápina kirikule.

Kohaliku koguduse täiskogu otsustas tellida kirikule uue oreli. Orel antakse ehitada Terkmann'ile ja Gutmann'ile hin-naga Kr. 10.750.— ning saab valmis 10. okt. 1934. a. Orelile tuleb 33 registrit ja kaks manuaali.

Laulupäev Lihulas.

Lihula Rahva Hariduse Seltsi poolt kor-raldatakse eeloleval suvel laulupäev, mille kava, mis koostatud varemate üldlaulupi-dude lauludest, kinnitas Laujljate Liidu ju-hatus.

Võru saab sümfooniaorkestri.

Tuntud muusikamees, 7. jalav. rügemen-di kapelmeister Ed. Tam m on algatanud

Võru sümfooniaorkestri asutamise. Tema poolt on kutsutud kokku selleks kõigi Võru pillimeeste ühine nõupidamine. Sümfooniaorkester Võrus tuleb 30—40-mehe-line.

Dr. K. A. Hermann'i mälestuse jäädvus-tamine.

Põltsamaal, tema sünnikohas, on olnud korduvalt kõne all. Asja värskendamiseks on valitud vastava komitee juhatus otsustanud püstitada mälestusmärgi linna ja kuulutada selleks välja kavandite võist-luse. Hermann'i mälestusmärk loodetakse avada juba käesoleva aasta sügisel. Pääle selle otsustati asetada tema büst kohaliku seltsimaja jalutusruumi ning Mikkkel Mart-na' puistetele asetada pink ja mälestus-tahvel tamme külge, mille all Hermann armastanud istuda.

R. Kull sõidab välismaale eesti muusikat tutvustama.

„Estonia“ muusikajuht R. Kull on sõlmi-nud rea lepinguid välismaal kontsertide juhatamiseks. Ringreisule R. Kull siirdub veebruaril esimesel poolal ja juhatab kont-serte järgmiselt:

Riias — 13. veebr., Varssavis 17. veeb-ruaril, Praahas — 24. veebr., Budapestis veebr. lõpul või märtsi alul. Säält siirdub R. Kull Sofiasse, Belgradi, Milanosse ja St.-Remosse, millistes kohtades kontser-tide aja suhtes ei ole veel lepitud kokku. Edasi peatub R. Kull Pariisis, Londonis, Kopenhagenis ja arvatavasti ka Stockholmis ning Oslos.

Kontserdid toimuvad mainitud linnade ringhäälingute orkestritega eesti helitöist. Kava on koostatud järgmisist helitöist:

A. Kapp — „Hauad“, sümf. poem,
E. Kapp — „Tasuja“, sümf. poem,
J. Aavik — „Eesti rapsoodia“,
A. Lemba — „Sümfoonia f-moll“, I osa,
A. Lemba — „Klaverikontsert G-duur“,
H. Eller — „Eleegia“, „Õõ hüüded“,
E. Brauer — „Poeem“ keelpillidele,
R. Tobias — „Õõpala“,
A. Vedro — süit oop. „Kaupo“,
R. Kull — „Kriusa lahing“,
E. Kapp — trio es-moll,
R. Kull — „Fantaasia-capriccio“, „Nok-türrn“ viiulile ork. saatel.

R. Kulli ringreis kujuneb suurejoonelise-maks eesti muusika tutvustamiseks välis-mail, mis seni on leidnud aset.

Kontrabassikunstnik Ludvig Juht

sõitis hiljuti Ameerikasse, kuhu kavatses jääda pikemaks ajaks, et esineda sääli kontsertidega ja võimaluse korral saada kindlamat teenistust.

Muusikamuuseumi avamiseks algasid eeltööd.

Muusikamuuseum tegutseb meil juba mitmeid aastaid. Seni suureks takistuseks muuseumi edule oli kohaste ruumide puudus. Nüüd andis Tallinna konservatoorium muuseumile väljapanekute jaoks ühe oma klassidest, nimelt kõrge tornitoa. Et ruumi otstarbekalt kasutada, selleks otsustati ehitada kõrgesse ruumi rõdu, millele paigutatakse osa väljapanekuid. Ruumi ümberehitamise projekt on kinnitatud ja asutus ehituse teostamisele. Siiski muuseumil on korjatud esemeid sedavõrd rohkesti, et kõike pole võimalik mahutada ära selles ruumis. Pääle rohkete mälestisemete meie heliloojailt ja muusikategelasilt tuleb väljapanekule ka rahvapille, milliste kogu loodetakse täiendada Tartu muuseumi poolt deponeeritavate pillidega.

Kuna nüüd ükskord on pandud kindel põhi meie muusikalise mälestisvara alahoiule, siis tuleks loota, et kõik isikud ja asutised, kellele leidub vastavaid materjale, mis pakuvad huvi meie muusikaelu arengu seisukohalt, neid nüüd annetavad või deponeerivad muusikamuuseumi, säilitamiseks edaspidiste aegade jaoks.

Kavatsusel esseede kogu meie tuntumaist naiskunstnikest.

Naisorganisatsioonide Liidu algatusel mitmed organisatsioonid üheskoos kavatsesid anda välja esseede kogu meie tuntumate naiskunstnike Miina Hermann'i, Anna Haava' ja Aino Tamme kohta.

M. Lüdigi kirjutab ooperit.

Nagu teatab „Vaba Maa“ Pärnu väljaanne, on helilooja M. Lüdigi, kes praegu elutseb Pärnus, asunud kirjutama ooperit. Teksti on koostanud Kuprin'i teose „Sulamidi“ (Saalomoni ülemlaul) järele E. Martinsona.

Ooper valmivat sügiseks, mil võetavat päälinna ühes teatris avatükiks.

Itaalia ajakiri „Orizzonti“

toob F. di Fontanetto' sulest kirjutise eesti muusika kohta. Lühikeses ülevaates rää-

gitakse meie rahvaviisist (ka rahvaluulest), kiriklikust mõjust, uuest ärkamisest, vaimse ja ainelise vanavara kogumisest, laulupidude korraldamisest jne. Lõpuks loetletakse meie heliloojaid ja mainitakse nende poolt käsitletud vorme. Ülevaade lõpeb E. Aavaga, keda märgitakse ooperi alal (eksklikult küll vahetatuna Aavikuga); nooremate kohta enam tähendusi ei leidu. Ka näivad autoril puuduvat lähemad andmed kompositsiooni liikide loetlemiseks. Muidu on artikkel toodud objektiivsusega ning häätatlusega ja väärrib tervitavat suhtumist. Kirjutise juures on toodud ära 23 pilti (vaateid Tallinnast, Tartust, Narvast ja mujalt, ülevõtteid rahvariideid kandvatest isikutest, VIII laulupeost, üliõpilastest jne.), mis oma rohkusega ning mitmekesisusega teevad hästi nähtavaks ka tekstilise osa.

Viiburi kunstinädal Helsingis.

Veebruaris 11.—17. kuupäevani korraldatakse Helsingis Viiburi kunstinädal, mille jooksul viiburlaste koorid, orkestrid ja teater näitavad oma parimat. Viiburist saabub Helsingi umbes 300 kunstnikku ja muusikaharrastajat: meeskoorid, „Karjalan Laulu“ poistekoor, Viiburi „Laulu-Veikot“, Viiburi Muusikasõprade suur orkester ning Viiburi Muusikakooli orkester. Samuti esineb ka linnateater ja Viiburi Kunstiühing oma näidenditega. Pääle selle esinevad solistid ja mitmesugused instrumentaalsed ansambliid.

Uus soome ooper.

Helilooja Väinö Raitio'l on hiljuti valminud uus suur ooper „Printsess Cecilia“; libreto on kirjutanud kirjanik Hugo Jalakanen.

Maurice Ravel

komponeeris ooperi, mille sisuks on tuntud „Orleani neitsi“ lugu.

Ignaz Paderevsky,

kuulus poola pianist esineb neil päevil Ameerika raadios. Veidi üle poole tunni vältava mängu eest saab ta honorari meie rahas umbes 35.000 krooni.

Čehhoslovakkia III laulupidu.

Čehhoslovakkia Lauljate Liit Praahas (Pěvecká obec československá) kuhu on

koondatud kõik Čehhoslovakkia vabariigi lauljate organisatsioonid ja mis koosneb 27 lauluringist ning 260 lauluseltsist 11.000 tegeliku lauljaga, korraldab 21. aprillist kuni 1. maini 1934. a. Praaha näituseplatsi tööstuspalees oma III laulupeo.

Ta tahab sellega rahvale ja välismaale anda tõendust oma 65-a. kultuurilise töö, kunstilise hariduse ja organisatsioonilise distsiplineerimise kohta ning ühtlasi ka austada kahe suurima čehhoslovakkia meistri Bedrich Smetana' ja Antonin Dvorák'i mälestust, kelle 50-ne ja 30-ne a. surmapäev langevad maikuule sel aastal.

Laulupeoks tulevad Praahasse üle 6000 laulja kogu Čehhoslovakkias ja välismaalt, et kanda ette nende čehhoslovakkia muusika kahe suurima geeniusse teoseid, samuti ka tähtsamaid uueaja muusikakompositsioone. Ka umbes 5000 noort lauljat tahavad rahvale ja maailmale oma lauluga tõendada, et čehhoslovakkia rahva armastus muusika vastu veel elab ning hoitakse alal ka edaspidi.

Laulupeo suurpäevadena on nähtud ette pühapäevad 22. ja 29. aprillil ja teisipäev 1. mail 1934. a.

Čehhoslovakkia III laulupeo eeskava oleks järgmine:

Lauapäeval, 21. aprillil: Praaha nelja lauluringi kontsert Smetana' saalis, õhtul. Pühapäeval, 22. aprillil: Noorsoo kontsert näituseplatsi tööstuspalees, pärast lõunat.

Lauapäeval, 28. aprillil: slaavi külaliste kontsert Smetana' saalis, õhtul.

Pühapäeval, 29. aprillil: üldine kontsert tööstuspalees, pärast lõunat.

Esmaspäeval, 30. aprillil: Praaha lauluseltsi „Hlaholi" kontsert Smetana' saalis, õhtul.

Teisipäeval, 1. mail: „Smetana-Dvorák'i kontsert kogu lauljate osavõtul tööstuspalees, pärast lõunat.

Lähemaid teateid eeskava kohta tuuakse edaspidi.

Islandist.

Islandi helilooja Jon Leifs on koordineerinud suurele orkestrile uue uvertüüri. Nagu teame, on Islandis hoidunud alal palju vana muusikakultuuri; muuseas sääl veel praegugi lauldakse 2-häälselt rööpsetes kvintides (kvintorganumis). Pääle islandi rahvaviiside käsitleb komponist oma uvertüüris ka vanu rahvuslikke arkaisme. Asjatundjad nimetavad uvertüüri väga tabavalt rahvuslikuks.

S. M.

Õiendus.

Eelmises „Muusikalehe" numbris P. Mascagni puhul tuleb täiendada ning parandada pildi juure kuuluv viimane tekstilõige järgmiselt: Pärast töötamist Pesaro konservatooriumi juhina Pietro Mascagni asus Rooma „Scuola Nazionale di Musica" direktori kohale. Praegu ta on tegevuses uue ooperi „Nero" loomise ja jne.

NALI NALJAKS

Varas vastu tahtmist.

Mõni aeg tagasi ühes meie keskkoolis selgus üllatav asjaolu: õpilastel hakkas kaduma kohutavalt pliiatsid — sellest ajast päälle, kui tuli uus muusikaõpetaja, — meie muusikailmas hästi tuntud helikunstnik.

Esiailgu ei osatud neid kaht nähet kuidagi siduda, — ent varsti selgus kõigile üllatuseks, et „pliiatsikratiks" tõepoolest oligi muusikaõpetaja! Parandades õpilaste töid, kord ühe, kord teise pingi juures, ta võttis pingilt kättejuhtuva pliiatsi ja pärast, lihtsalt hajameelsusest, pani selle taskusse!

Kõige halvem aga oli, et ta need pliiatsid leidis alles kodus, kuid alati unustas kooli tagasi toomata!

Väikse nõupidamise järele leiti asjale järgmine lahendus: lepiti lugupidetud muusikamehe abikaasaga nõnda kokku, et ta korjas iga päev kodus kokku kõik võõrad pliiatsid oma mehe taskutest, pakkis ilusasti sisse ja pani selle paki hommikul tööle ruttava mehe palitutaskusse, kust siis koolidirektoril oli vaba voli oma käega seda ära võtta ja pliiatsid ära jagada omanike vahel, kelledest igauks pliiatsile nime kirjutas.

Ja kõik olid õnnelikud: muusikamees, et teised tema hajameelsusest ei kannata, tema abikaasa, et sai vabaks pliiatsite uputusest, direktor, et lahendas varguse loo ja kõige enam aga õpilased, kellele mõnus nali oli kindlustatud terveks õppeaastaks!

Leitnant ja sõjaväeline kord.

Teatavasti „sõjaväeline kord“ nõuab, et kella 10 ajal õhtul kasarmutes valitseks täieline vaikus. Et veenduda, millisel määral kaitseväge muusikakomando austab määrust, üks meie komandoollem otsustanud korraldada isiklikku järelevaatust.

Läheb kella 10-ne ajal oma komando poole, aga jutumüra, laul ja vilistamine kostab kus-maale! Härra leitnant piilub akende taga, — tõsi, mis tõsi: mehed ei mõtlegi minna magama, mängivad kaarte, laulavad, jutlevad, voodid kõik alles puutumata!

Täis tulist viha niisuguse häbematuses pärast leitnant tormab ukse juure ja helistab, et teda lastaks jalamaid sisse. Kasarmus algab hirmus müra ja müdin, voodite nagin ja saabaste langemise kola, ning kui härra leitnant pääseb sisse, siis hingab terve kasarm vaikselt öörahus, et akna-ruudud põrisevad norskamisest!

Asi on selge — mehed nägid, et „ülem“ tuleb! Sellepärast härra leitnant otsustab olla teinekord ettevaatlikum. Ning järgmisel õhtul ta otsused juba tormab uksekella juure. Jällegi hirmus müra ja ragin kasarmus, ning kui härra leitnant pääseb sisse — jällegi kõik mehed magavad!

Murrab pääd härra leitnant, millest küll mehed teavad, et tema on ukse taga, murrab pääd ega taipu vist praegugi, et kõik teised helistavad uksekella kaks korda, ainult t e m a helistab ühe korra!

Keeltega kummut.

Keegi meie mitmekülgsete harrastustega kunstiinimesi, tuntud oma vaimukusega, mis alati ei sarnane suhkruveele, — oli kord palutud kusagile perekonda, kuulama tütre klaverimängu, ütleva oma asjatundlikku arvamist, et „kas ikka saab temast...“ jne.

Noh, mängijal pole olnud just viga, — oskust ja andi parajasti nõnda palju, kui vaja — mehele saamiseks.

Mis aga tundus hoopis võimatuks, — see oli klaver! „Lihtsalt midagi metsikut“, nagu ütles vanahärra-kunstiinimene hiljem.

Raske aga on lausa soovitada, et ole meheks, võta kirves ja löö see mahagoonist laev arssinapuudeks. Aga raske ka ütlemata jätta, kui sinu kannatus ja kuulmine pannakse proovile sellise kliimpekastiga.

Siis oli kujunenud nõnda, et kõvasti lambipalavikus olev neitsi ei leia nooti, mida tahab kanda ette järgmise palana.

Kui asjatu otsimine on veninud juba liiga pikaks, sõnanud meie kunstiinimene-vanahärra:

„Ehk see noot on nende hulgas sääl kummutil!“

„Kummutil? Aga meil ei olegi ju siin toas kummutit!“

„Noh, ikka seda keeltega kummutit ma mõtlesin!“

Kas jälle.

Rahvapidu jaaniõhtul. Pimedus, odavad pääsmed — raske on sääl hoida ohje, kui mass tahab saada oma osa. Siis ta ka saab.

Kahju ainult, et mõned kodanikud kohkusid nii araks, et ei julgenud ka järgmisel õhtul minna Lauluväljale, kus etendati „Otepää all“. Kui siis sel ööl äkki Vabadussõja stseeni ajal suurtükid ja püssid hakkasid paukuma, siis — räägitakse ühest kaitseliitlasest, et ta voodist karates ja ruttu mündrit selga ajades tähendanud oma surmahirmus värisevale kaasale:

„Oli see asi eile, mis ta oli, pildusid küll mätastega, keegi siis surma ei saanud. Täna aga tundub see olevat juba ülekaete läinud! Pane sa tähele, küllap kõlab varsti häiresireen! Ega nad muidu korda ei saa jalule, kui kaitseliit peab minema ja aitama!“

Kuule, poiss!

Juubelilaulupeoks anti välja kroonised hõberahad. Eks igaüks katsunud neid saada ja hoida — mälestuseks. Nii nad kadusidki käigust. Mõni inimene lihtsalt ei näinud ainustki. Mina õnneks omandasin teisi tükki kümme. Õnneks vist see-tõttu, et muu raha sagedasti lõppes otsa, kuid kroonised püsisid alal ja mul polnud kunagi päris pöuda. Vähemalt sai seda vara vaadatagi. Aga mõnikord ei piisa silmitsemisest, vaid tahad ka, et elu liiguks. Ja üsna tühja tungi pärast paningi ühe ratta oma juubelilaulupeo mälestustest liikuma, — kangesti oli himu ajalehe järgi.

Andsin pojojänglasele krooni pihku ja saatsin asju ajama; ise mõtlesin, et olgu päälegi ja saagu mu hoiupoolisest osa mõni teinegi!

Väheke aja pärast tuleb „käskjalg“ tagasi, ise norus, saba sorus, nägu viril ning silmad veeääres.

„Noh, mis, kas, kus ja kes?“

„Lehenaine ütles, et kuule, poiss, — kas

sa siin valerahaga! — ei mina seda rämpsua taha!"

„Ei taha; ah, tema ei taha! Näe, ei anagi. Säh, võta endale, — see kulub sulle õnnerahaks!"

Poiss tuline nüüd ei kahelnud. Võttis ära! Ei tea, lapsed vist tunnevadki raha paremini; neil pole tarvis isegi hambaga katsuda.

Noh, miks ei tea!

Enrico Caruso sõidab kord raudteel, mis-puhul rongiteenijad ja kaasreisijad kohtlevad teda kui kunagi ilmakuulsust, millest aga üks kaasreisijaist ei saa võtta osa sel põhjusel, et tema lihtsalt ei tea, millise suurusega siin on tegemist. Lõpuks pöördub ta ühe rongiametniku poole, et kes ometi on see inimene, keda nii kuninglikult koheldakse.

„Kas teie teda ei tunne? See on ju ilma-kuulus Caruso!" — saab ta vastuseks.

Kohe lööb mehe nägu särama ja ta ruttab heaks tegema oma senist passiivsust:

„Vabandage, ka mina olen teist väga palju huvitavat lugenud ja kuulnud, härra Robinson Crusoe! Kuidas elatakse nüüd ka teie üksildasel ookeanisaarel, kus te nii palju kannatasite?"

Kuninga-tõbi.

Kusagil linnas mängitakse Shakespeare'i teost „Kuningas Lear'!"

Üks linna põliseid bürgereid, kellel on mõningaid teadmisi muusika alal, peatub kuulutustulba all, loeb teatri kuulutust ja avaldab endamisi põhjendatud pahameelt: „Mh! Lähevad ikka liiale kah oma kunin-

ga-haigusega. Nüüd on nad va' opereti-tegija Lehar'i kah kuningaks löönud!"

EPIGRAMME

Elulähedus.

Meil kontsertsaalgi pakub jazz-kvartetti, kus kavas trilla-lilla, pirra-põrra palad. Kuid vaja läheks ka veel baariletti ja ruumi, kus võiks kepsu liüa jalad.

Kontserdikava.

Üks keelebaabel läbisegi, üks lugematu seletusekiri: ei taipu saa, kas või end juukseist tiri. Kuid küsige, kes selle tegi.

Ooper.

Kes küll toidab ahtrat, haiget veist; ei saa süüa, ega ei saa juua! Vahel sekka mõni lüpsja meist kohmab sületäie põhku tuua.

Sümfooniaorkester.

Nagu sügisese päeva pikkus, nii ta kahaneb ja tõmbub kokkupoole. Varsti tuleb lõpp vist nõnda loole, et suur trumm on meil siin ainus rikkus.

Operett.

Kuula, vaata, — rõõm on näha päris, kuidas saba liputab meil elu. Nutsik suus ja pihus läikiv lelu, nõnda veab vaimsuses, — ei äris.

Ringuius.

Materjalide kasutamine allikat nimetamata on keelatud.

23. veebruaril täitub 10 aastat „Muusikalehe“ 1 nr. ilmumisest

P. PRESSNIKOFF

Kontsrt, saade, tunnid, klaver ja orel.

Tallinnas ja väljaspool.

Tallinn, Niine 9-a krt. 7.

Kõnet. 10—11 ja 6—7.

AUGUST PERMANN

O-ü „Esto-Muusika“ ja Tallinna Konservatooriumi klaverimeister ja -häälestaja.

Tallinn, Vambola tän. 8—15, telef. 453-26.

PÄÄTOIMETAJA
JUHAN AAVIK

Tegev ja vastutav toimetaja.
EDUARD VISNAPUU

Toimetuse kolleegium: **R. RITSING,**
A. ÜKSIP, E. REINING ja **H. MALM**

Väljaandja **Eesti Lauljate Liit**, Tallinna, Lai 7, telefon 431-82

A.-S. „Ühiselu“ trükk, Tallinn, Pikk 42. 1934

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU
AR

ZEIGER'i

„Eesti rahvaviisid“: Monograafia.

Oleme uhked, et meil on muuseumi tresooris 12 tuhat rahvaviisi ja kõneleme oma rahvusmuusikast — ometi on see kogu laiematele hulka-dele täiesti kättesaamatu. Sellest väljudes omandaski E. Lauljate Liit teose, mis meie silmapaistvate muusikameest üksmeelse otsuse põhjal sisaldab vaid puhteesti muistseid rahvaviise koos igakülgse asjaliku analüüsiga.

Monograafia toob üle viiesaja tüüpilise rahvaviisi, selles on selgitatud skandeerimise probleem, referääni-küsumus, meeloodika võtted, muistsete viiside restaureerimine ning viiside areng.

Monograafia aitab suuresti lahendada ürgmuusika probleemi.

Monograafia avab meie rahvalaulikute improvisatsiooni kerguse saladuse.

Täiesti ekslik on arvamine, et see on teos vaid vähestele, eriteadlasile. Kokkuhoidlik väljendus ja hästi läbimõeldud käsitlusviis nii öelda ulatab tagasi rahvale selle, mis on kogutud rahvalt. Ühelgi lauljal, üheski raamatukogus ega koolis ei tohi puududa — esimene ja ainsam uurimus meie muistsete rahvaviiside üle. Emakeele õpetajale on „Monograafia“ otse hädavajalik käsiraamat.

Kuna muusika alal teadusliku töö väljaandmine on seotud eriliselt suurte kuludega, ning raske on seada täpset kalkulatsiooni, siis E. L. L. kirjastab „Eesti rahvaviiside monograafia“ subskriptsiooni alusel.

Ettetellimisel raamatu hind ei tõuse mitte üle 5 krooni. Müügihind tuleks sellest märksa kõrgem. Ettetellijate nimed avaldatakse raamatu alguses.

Raamatu ettetellijaid palutakse nõutada Lauljate Liidu büroost, Tallinn, Lai 7, sellekohane prospekt ja tellimiskaart.

Ilmus trükist:

GUSTAV ERNESAKS

„SOOLOLAULE“

1. Hulkur	Kr. 1.—
2. Häpardunud rannal	” 0.80
3. Üle vabanenud vete	” 1.30
4. Kellele	” 0.60
5. All valgete kaskede	” 0.80
6. Pää kohal toomeke	” 0.80

PÄÄLADU JA
ÜKSIKMÜÜK

E. Lauljate Liidus

Tallinn, Lai 7.

UUDIS!

UUDIS!

MART SAAR'e

segakoorid annete kaupa

I anne:	„Lindude laul“	16 senti
II	„Latse hällütamise laul“	16 ”
III	„Ärge naerge neidusida“	16 ”
IV	„Miks sa nutad, tammekene“	32 ”
V	„Sie om leelo liinast tuodu“	32 ”
VI/VII	„Köver kuuseke“	} 48 ”
	„Läksin kõrtsi aega viitma“	

Saadaval Lauljate Liidust,

— TALLINN, LAI 7. —